

Večja produktivnost in izvoz

osnovna postavka sprejete resolucije o gospodarskem razvoju

NA ZADNJEM ZASEDANJU OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA JE BILA ENOGLASNO SPREJETA RESOLUCIJA O GOSPODARSKEM RAZVOJU CELJSKE SKUPNOSTI KOMUN. — ODBORNIKI OBEH ZBOROV SO V RAZPRAVI PODPRILI PREDLOŽENI PREDLOG RESOLUCIJE, NI PA BILO NOBENIH BISTVENIH SPREMEMJEVALNIH PREDLOGOV. — V RAZPRAVI JE BILO GOVORA PREDVSEM O ŠOLSTVU, STANOVANJSKI IZGRADNJI, GOSPODARSTVU, IZVOZU ITD. — IZVOLJEN JE BIL NOV PODPREDSEDNIK OKRAJA PETER ŠPRAJC.

Pretekli petek je bilo v Narodnem domu v Celju zasedanje obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora posvečeno obravnavanju in sprejemanju resolucije o gospodarskem razvoju okraja, ter proračuna za leto 1962.

Pred tem pa je bila krajša svečanost, ko je bil za novega podpredsednika okraja Celje izvoljen dosedanj predstnik občine Šoštanj tovariš Peter Šprajc.

Predlog resolucije o gospodarskem razvoju okraja Celje je podal direktor Zavoda za gospodarsko planiranje tov. Cukala. Z glavnimi značilnostmi resolucije smo naše bralce že seznanili prejšnji številki, zato bi se danes seznanili s potekom razprave.

Za razliko s prejšnjimi leti je bilo letos v predlogu veliko manj nadobnosti in števil. To je brez dvoma značilno za nadalje poglobljanje neposredne demokracije in komunalnega sistema. Resolucija daje le okvirne smernice za skladen razvoj gospodarstva v okraju, medtem ko bo podrobno planiranje letos preneseno v občine, predvsem pa v gospodarske organizacije same. S tem se je proizvajalcem poleg vedenja in delitve močno približal še zadnji element v proizvodnji odno-

sih — planiranje proizvodnje.

Odborniki obeh zborov so s svojimi prispevki v razpravi podprli predlog resolucije in še bolj podkrepili nekatere najvažnejše postavke, kot je polaganje za večjo produktivnost, skrb za izboljšanje stanja v šolstvu ter za kadre, nadalje so zelo obširno obravnavali nekatere naloge s področja kmetijstva in gozdarstva, predvsem pa so se zadržali ob postavki o povečanju izvoza.

Odborniki so glede izvoza, ki naj bi se v letošnjem letu povečal za okoli 22 odstotkov, poudarili, da je ta problem treba obravnavati z vsoto resnosti. Bili so tudi mnenja, da bi bilo treba razširiti asortiment izvoznih izdelkov od dosedanjih štirinajstih artiklov. Nadalje so priporočili gospodarskim organizacijam naj v začetku iščejo ustrezna tržišča, kjer jim bo uspeh zagotovljen in šele potem začnejo z osvajanjem zahtevnejših trgov.

Zelo umestne so bile tudi pripombe v zvezi s povečanjem proizvodnosti. Le-ta naj ne bi slovela na večjem pritisku na delovna sredstva ter delovno silo, kot je to bil prepogost slučaj doslej. Predvidenih 10 odstotkov povečanja produktivnosti je moč doseči predvsem s pametnejšim gospodarjenjem, s sodobnejšimi prijemmi na področju tehnologije in organizacije dela. Predlog, da bi tudi industrija lahko imela veliko korist od podobnega instituta kot ga ima kmetijstvo v Zalcu, je vsekakor vreden uresničenja.

Kot že na mnogih zborih in posvetovanjih v zadnjem času, tako je tudi vprašanje kadrov v gospodarstvu in ostalih panogah našlo na zasedanju svoj ustrezen poudarek. Dejstvo, da je vse premalo srednjega strokovnega kadra, da na primer v obrti na 5.000 kvalificiranih delavcev odpade le 1 inženir, je pomisleka vredno. Zlasti pa je veliko nesorazmerje v primerjavi koliko tehnikov pride na tehničnega strokovnjaka z visoko izobrazbo. Zategadelj je jasno, da bodo negospodarske investicije v tem in prihodnjih letih v prvi vrsti rezervirane za šolstvo.

C. K.

(Ne)odgovornost odgovornih

Zadnjič smo poročali o "odprtosti pismu" občinskega sindikalnega sveta tistim podružnicam, kjer kolektivni še niso sprejeli pravilnikov o delitvi osebnega in čistega dohodka. Takih primerov ni veliko, samo štirje, zato je to toliko bolj dokaz malomarnosti in neodgovornosti, ki je ni mogoče opravičiti.

Pred kratkim so v kolektivu "VELEŽITAR" imeli sejo sindikalne podružnice, na kateri so ponovno razpravljali o "odprtosti pismu". Na seji je prišlo do ostre razprave, kar je popolnoma razumljivo, saj kolektivni ne more biti vseeno, če je zaradi malomarnosti odgovornih ljudi v vodstvu prišlo do ponovnih napak. Napaka je skoraj premila beseda, gre za na hitro "skrpan" pravilnik, ki so ga v podjetju "doličili" v januarju, v njem pa je elitev osebnega dohodka po novih principih predvidena samo za ekatere, medtem ko dobivajo drugi še vedno plače po starem arifmetičnem pravilniku. Morda je zanimivo pripomniti, da so med temi mezdnimi delavci tisti, ki so se precej odločno bori za socialistične odnose na področju delitve dohodka.

Na omenjenem sestanku izvršnega odbora sindikalne podružnice je bil sprejet sklep, po katerem bodo člani sindikata borili, da bodo odgovorni ljudje, ki so poročili ta nepotreben zastoj, poklicani pred disciplinsko komisijo.

Menda res ne preostane drugega, kot da v tem podjetju enkrat pošteno razčistijo stvari. Vse kar, da odnose pri njih ni moč štemezati med znose. Izvršni odbor sindikata.

kata pri "VELEŽITARJU" name-rava začeto akcijo speljati do kraja in če bo treba tudi do referendumu.

Sem in tja slišimo pesimistične izjave, da se delovni ljudje, predvsem pa neposredni proizvajalci, ne zavedajo svojih pravic in da ne cenijo največjih pridobitev naše socialistične revolucije.

Vse kaže, da bodo ravno v primeru, ki ga navajamo, dobili odgovor, da je resnica ravno nasprotna.

USTANOVLJEN JE CELJSKI PODODBOR DRUŠTVA LIKOVNIH UMETNIKOV SLOVENIJE

Obetajoča širina ob začetku

V soboto je bil v Celju občni zbor celjskega pododboru Društva likovnih umetnikov Slovenije. Poleg likovnih umetnikov s področja celjskega okraja se je srečanja udeležil predsednik slovenskega društva akademski slikar MIHELIC, dalje akademski slikar DEBENJAK, ing. KRALJ, akademski slikar SUBIC in nekateri drugi znani umetniki iz Ljubljane in Maribora.

Udeležence je sprejel tudi predsednik okraja tov. Miran CVENK in se z njimi pogovarjal o zelo aktualnih vprašanjih.

Občni zbor je presenetil in presel pričakovanja po svoji izredno živni tematiki razprav in zaključkov. Udeleženci zboru so sprejeli izredno bogat program dela in se odločili k sodelovanju pritegniti vse, ki jih to področje umetniškega prizadevanja privablja in veseli. Pododbor zato ne bo ostajal v ozkih okvirjih sedanje organizacijske forme, temveč bo razvijal vsestransko dejavnost skladno z danimi pogoji in potrebami.

Za predsednika pododboru je bil izvoljen akademski slikar Avgust LAVRENCIČ.

Med odmorom na soncu...

V okviru nadalnje rasti družbenega standarda brez dvoma spada stanovanjska izgradnja. Tu je preveliko nesorazmerje med vlaganji podjetij, ustanov in zasebniki na drugi strani. Pripomba, da je realizacija lanskega na-

črta o gradnji stanovanj za 7% višja od predvidene, pokaže drugačno sliko, če ga primerjamo s stanjem v občinah. Presežek je doseglo predvsem Velenje s svojimi 148 odstotki, medtem ko so

vse ostale občine razen Mozirja, pod planom.

Po živahni razpravi na ločenih sejah so odborniki resolucijo z glasovanjem potrdili, potem pa so obravnavali še okrajni proračun.

-ek

Z LETNIH KONFERENC ORGANIZACIJ ZVEZE KOMUNISTOV:

SKRB ZA IDEJNOST v ospredju

V zadnjih treh tednih je večji del osnovnih organizacij Zveze komunistov v okraju že opravil letne volivne konference. To obdobje, v katerem komunisti polagajo obračun dela in sestavljajo delovne programe za ostanek letošnjega leta, je še zlasti razgibano, saj sovpada v izredno pomembne dogodke v našem družbenopolitičnem in gospodarskem življenju.

Vsebinski potek konferenc je v duhu napotkov III. plenuma CK ZKJ, ki postavljajo člane ZK pred nove odgovorne naloge, predvsem pa jim nalagajo nove oblike in metode dela. Popolnoma razumljivo je, da pretežni del raz-

prav posvečajo komunisti problemom ideološkega dela in nekaterim organizacijskim vprašanjem. Na konferencah so člani ZK z zadovoljstvom sprejeli priporočila, ki po organizacijski plati odstranjujejo nekatere vzročne ozkosti dela v organizacijah samih in izven njih. Po večini so se člani odločili za ukinitev sekretariata, ki so bili marsikje ovira za intenzivnejše delo celotne organizacije.

Ker so pretežno vse organizacije pripravile letne konference v luči sklepov III. plenuma so bila poročila vodstev zelo kritična, razprave živahne in konstruktivne. Kjer je bilo tako, tam so bili sprejeti sklepi kot vodilo za bodoče delo izredno življenjski in konkretni. Naposled so imeli komunisti v preteklem letu priliko pridobiti obilo izkušenj, ki so rasle iz uspehov in napak pri uveljavljanju neposredne socialistične demokracije in novega gospodarskega sistema.

V svoje delovne programe so komunisti vnesli v prvi vrsti sklep, da bodo v okviru organizacij globlje in uspešneje proučevali

idejne napotke Zveze komunistov, da bodo sleherni politični akciji analizirali in pripravljali skozi prizmo napotkov III. plenuma.

Medtem pa so ideološke komisije občinskih in okrajnega komiteja v preteklih dneh z zadovoljstvom ugotovljale viden napredek pri uresničevanju lanskega načrta za idejno izobraževanje članstva. Letošnja študijska sezona je pokazala zelo dobre uspehe zlasti na področju političnega šolstva v občinskih političnih šolah, ki se bližajo svojem programskemu zaključku, te dni pa začnejo številni seminarji za mlade komuniste, ki bodo zajeli v intenzivnejši študij nad 1.000 članov ZK v celjskem okraju.

SINDIKALNO PRVENSTVO V SMUCANJU

Komisija za šport in rekreacijo pri Okrajnem sindikalnem svetu v Celju je razpisala za nedeljo, 4. marca 1962 okrajno prvenstvo članov in sindikalnih ekip v veleslalomu ter skokih. Medtem ko bo tekmovalje v alpski disciplini na Slemenu nad Šoštanjem, bodo skakalne tekme na Paškem Kozjaku. Organizacijo oziroma izvedbo tekmovalstva je prevzel Občinski sindikalni svet v Šoštanju.

Nov kadeec in stare napake

Pred dnevi je bil na Teharju uspešno zaključen prvi seminar za tehnične sekretariate sindikalnih organizacij in drugih družbenih organizacij ter organov. Slušatelji, ki morajo zagovarjati samo še seminarso nalogo, so v glavnem zelo dobro obvladali snov, tako s področja teoretskih osnov naše družbene stvarnosti, kakor s področja tehnike dela z ljudmi, vodenjem organizacijskih poslov itd.

Tečaj je obiskovalo 14 tovarišic in tovarišev iz celjskih in okoliških kolektivov. Trajal je dvanajst dni, celjska delavska univerza pa je poskrbela za dober predavateljski zbor ter ustrezno ponazoritvena sredstva.

S tem bi bil prebit led ob prvih prizadevanjih, da bi močnejše

sindikalne organizacije dobile poklicne funkcionarje, ki bi s svojim znanjem in sposobnostmi bili v pomoč tudi drugim organom v kolektivu, zlasti pa organom upravljanja. Toda...

Zakaj se vedno znova ponavljajo stare kadrovske nerodnosti? Nekateri kolektivi so spet poslali na seminar ljudi, ki so se na Teharjih izjasnili, da ne nameravajo sprejeti tako delovno mesto v kolektivu. Vprašanje je tudi, če je izbira človeka, ki je tik pred upokojitvijo, posrečena?

Res je, da nikomur, ki je seminar obiskoval, pridobljeno znanje ne bo v napoto. Toda ali je pametno, da zdaj nekateri kolektivi kljub vsemu ne bodo imeli v omenjenih tovariših funkcionarjev, ki so jim potrebni.

VRME

čas od 22. febr. do 4. marca.

Padavine z ohladitvijo okrog 1. februarja, 1. marca in zlasti 2. marca. Vmes suho lepo vreme.

Dr. V. M.

RAZPRAVA O DRUŽBENEM PLANU IN PRORAČUNU

Preveč v znamenju »lokalizmov«

Poglavitna značilnost nedavne razprave o letošnjem družbenem planu in proračunu žalske občine, ki jo je priredil občinski odbor SZDL s predstavniki političnih organizacij in občinskega ljudskega odbora, je bila nemara v nekaterih antagonizmah lokalnega značaja, v nizu določenih krajevnih problemov in problematike, v iskanju modusa, po katerem bi tej dejavnosti ali panogi del sredstev »vzeli« in jih oni dejavnosti ali panogi »dali« in tako dalje. Čeprav ima takšno obelje prav gotovo svoje utemeljene razloge, saj sta družbeni plan in proračun v merilu občine približno to, kar recimo ekonomski položaj in merilo družine, kar pomeni, da hoče noč zbuja zanimanje, pa vendarle ne prispeva k razčiščenju tistih osnovnih vidikov, s katerimi bi morala takšna razprava izhajati, in ki sta zapopadana v besedah ustvarjanje in delitev dohodka.

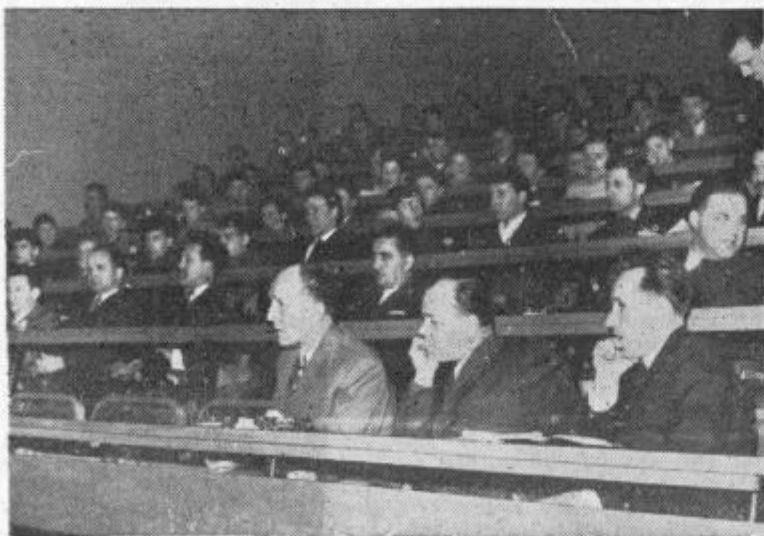
Iz uvodne obrazložitve, ki jo je podal predsednik občine Tone Delak, je bilo predvsem razvidno, da temelji letošnji družbeni plan in proračun na nekaterih bistvenih spremembah v našem gospodarstvu, med katere sodi osamosvojitve gospodarskih organizacij in njihov prilagoditev tržišču, poleg tega pa tudi docela spremenjeni pogoji notranje delitve dohodka. Sprito tega je družbeni plan in proračun prilagojen izključno sredstvom, ki jih bo ustvarila proizvodnja. Pri tem pa bo potrebno proizvodnjo v večji meri kot sedaj usmeriti tudi v izvoz, pri čemer prihaja v poštev hmelj, kmetijski pridelki in in-

dustrijsko blago, kakor tekstil, keramika in drugo. V tem smislu stojijo pred gospodarstvom žalske občine velike naloge — dokončanje začetih rekonstrukcij, pospeševanje razvoja socialističnega sektorja in specializacija proizvodnje, v skladu s tem pa tudi pospeševanje negospodarskih panog. Tako je predvideno, da bo družbeni bruto proizvod porasel za 12,5 odstotkov, narodni dohodek za 24,5 odstotkov; vzporedno s tem pa se bo povečala osebna poraba na prebivalca za 8,5, medtem ko bo zaposlenost porasla za okrog 4 odstotke.

Iz teh nekaj podatkov pa logično sledi, da je iskati rezerve izključno v večji produktivnosti, v izpolnjevanju sistema delitve dohodka v gospodarskih organizacijah, kakor tudi v urejanju

tistih možnosti in ustvarjanju tistih pogojev, v katerih bo prišel subjektivni faktor, to je, človek, do čim polnejšega izraza. Te okoliščine pa razprava ni zajela in je bila v njej zlasti slaba udeležba predstavnikov gospodarskih organizacij. Kakor sta v svojem prispevku poudarila tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Polde Rajh in predsednik občinskega odbora SZDL Ivan Kovač, kljub tesnemu planskemu in proračunskemu položaju ni razlogov, ki bi utemeljevali kakšno zaskrbljenost glede izpolnitve obveznosti, bistveno pa predvsem, da bodo državljanji s to problematiko čim bolj seznanjeni, da bodo prispevali k reševanju s svojimi mnenji in predlogi in da bodo razprave izhajale iz čim širših in globljih osnov.

dhr

V nedeljo, 1. februarja je TVD »Partizan-Rudar« Velenje imelo svoj redni letni občni zbor in sprejelo sklep, da se preimenuje v STVD »Partizan-Rudar«, obenem pa, da se dosedanja nogometna sekcija izloči iz vrst društva in ustanovi samostojen nogometni klub, kajti ravno ta sekcija je tista, ki je s svojimi finančnimi zahtevami dušila in hromila delovanje ostalih sekcij.

-ik

Kalorične malice in nekulturni odnosi

Sklep delavskega sveta Rudnika lignita v Velenju o ukinitvi regresa pri izdajanju kosil v samopostrežni restavraciji hotela »Paka« je povlekel za sabo nekaj ne ljubih incidentov, ki so vredni vse graje. Od junija 1960 leta je rudnik dajal regres v višini 25 dinarjev. Ker pa je analiza pokazala, da se tega regresa poslužujejo le samci, ki imajo z minimalnim plačevanjem opremljene samske sobe, s pranjem posteljnega perila, čiščenjem in porabo električnega toka (mesečno 1500 dinarjev), že tako dovolj olajšav, je bil delavski svet mnenja, da je bolje, koristneje in pravičnejše, če sredstva, ki jih je dajal za regres pri hrani, da in še zviša za malico med delovnim časom. V tem primeru bodo tega regresa deležni vsi in se bo tudi močno odražalo na zdravju in produktivnosti članov kolektiva.

Malico je podjetje začelo izdajati februarja 1960, toda zaradi tega, ker se je pokazalo, da ni dovolj izdatna, jo sedaj hočejo dvigniti na visokokalorično malico in so prepričani, da bodo vsi posegli po njej. Na začetku je jemalo malico le 152 delavcev, konec lanskega leta že 707, pred dnevi pa se je število povečalo na 1193.

Pri malici bodo povečali predvsem mesne izdelke in to za okrog 16 dkg po izbiri (debrecina, lovska salama, hamburška slanina, svinjska rebra, ribe, jetrna pašeta, jajca in podobno). Malica bo v vrednosti 100 dinarjev, delavci pa bodo plačali tako kot doslej le polovico.

Skrb zastopnikov delavskega kolektiva pa je žal, kot že omenjeno, naletela na izgrede, ki jih rudarji kot gostje samopostrežne restavracije obsojajo, kajti nekateri samci, ki jim podjetje je tako toliko nudilo, so razgrajali, preskočili »bank«, surovo zmerjali postrežno osebje in prevrnili veliko košaro kruha, zakar bodo dajali odgovor pred sodnikom za prekrške. Ti posamezniki, ki terjajo od družbe več, kot ji prispevajo, so gotovo da skregani s socialistično moralno.

-ik

V INTERESU NAS VSEH

Izobraževanje odraslih je vkljub nekajletni uspešni praksi še vendarle v povojih in je v okviru delavskih univerz, ki stopajo v tretje leto svojega obstoja, še dokaj neobgledeno dete. V večini primerov lahko trdimo, da še ni dovolj andragoških izkušenj, predvsem pa vse premalo smotrni pristop političnih organizacij in gospodarskih ustanov k dolgoročnemu načrtovanju izobraževanja, kjer bi prišla do veljave kot osnova družbeno ekonomska vzgoja, na katero bi navezali strokovno izobraževanje. Doslej je prednjačilo ozko strokovno izobraževanje, načrtovanja za tovrstno vzgojo so bila skromna, še skromnejša pa predvidena sredstva.

Menim, da ni odveč, če se vprašamo, ali imamo perspektivni načrt za kadrovske politike — to je z drugimi besedami, ob primerih zagotovljenih sredstvih plansko izobraževanje neposrednega proizvajalca — kolektiva, tistega, ki odloča o nenehni rasti socialistične demokracije.

Z materialno odgovornostjo v

gospodarskih organizacijah raste odgovornost upravljalca in to mora biti imperativ, da nudimo upravljavcu čim kvalitetnejše in raznovrstnejše izobraževanje. Za čim uspešnejše upravljanje s strani vsakega posameznika je nujnost, da nudimo upravljavcu solidno znanje ekopomskega, pravnega in družbeno-političnega značaja, in sicer ob tehnološkem znanju.

Vsak upravljavec mora poznati ekonomiko podjetja, sredstva podjetja, delitev skupnega dohodka, prav tako pa analizo poslovnega uspeha in investicijsko politiko lastnega podjetja. Tudi ekonomika FLRJ in odnos gospodarske organizacije do komunemu ne sme biti tuj.

Prav tako si mora upravljavec osvojiti osnovno znanje pravnih norm upravljanja in razumeti mora mehanizem delavskega upravljanja ter posebej odnos med delavskimi sveti in direktorjem ter ostalimi vodilnimi kadri podjetja.

Dosedanje izobraževalne akcije, ki so bile po obsegu skromne,

so le delno zadostile potrebam po izobraževanju. Delavske univerze imajo kadrovske pomankljivosti, kajti pretežno opravljajo dela s honorarnimi sodelavci, ki še niso andragoško usposobljeni: zato smemo trditi, da je delovanje delavskih univerz v realnih možnostih pač minimalno. In še oostreje se pojavlja vprašanje uresničitve naših idej v tem, da postanejo delavske univerze resnično osrednje specialne institucije za izobraževanje odraslih. To pa bo možno le, ko bodo gospodarske organizacije v dovoljni meri finančno podprle in s perspektivnejšim načrtovanjem kadrovske politike odredile: dovolj velika sredstva za najreutabilnejši način izobraževanja.

-ik

-ik

Poznaš svoj domači kraj

V nedeljo je bila zanimiva in pestra oddaja šolske mladine v kulturnem domu v Velenju. V nabito polni dvorani so bile skupine vseh šol iz Velenja in iz okolice ter poslušalci. S čudovito pripravljenim nastopom je stekel sproščen pogovor s skupinami na odrin in v dvorani. Na scensko okusno urejenem odrin so skupine odgovarjale na težka vprašanja v zvezi z njihovim domačim kra-

jem ter prejele za pravilne odgovore lepe nagrade, obenem pa sta ob nastopu vsake skupine bila izžrebana po dva gledalca iz dvorane, ki sta prejela nagrado od nastopajoče skupine.

Tovrstnih oddaj si mladina še želi in upa, da ne bo poslednja, kot je v mnogočem navada v kulturni dejavnosti v naši občini.

-ik

Tovarišica Podlesnikova in tovariš Dermol sta vodila oddajo »Poznaš svoj domači kraj«

-ik

Bazen in cesta na Vranskem

Zadnja razprava o občinskem družbenem planu in proračunu v Zalcu je med drugim zajela tudi vprašanja, ali je na Vranskem sploh potreben bazen, ali ne bi mogel tisti odsek ceste še počakati na asfalt in ali ne bi bilo morda koristnejše, če bi zato predvidena sredstva usmerili kam drugam. In čeprav je na koncu vendarle postalo docela jasno, da je na Vranskem potrebno zgraditi tako bazen kakor asfaltirati cesto, se zdi argumente, ki govorijo temu v prid, vredno obelodaniti že zato, ker je dolžnost javnega mnenja, da podpira pozitivne težnje.

Predvsem je treba povedati, da že na pogled ni nobenega razloga, ki bi lahko ugovarjal ali celo oba objekta proglasal za »luksuz«. Ker namreč prvič ne more biti »luksuzno« to, kar služi občin namenom in ker drugič ni »luksuzna« celo nevožnja z luksuznim avtomobilom po gladki cesti, in ker tudi ni »luksuzna« možnost, ki jo v pogledu osebne higiene nudi bazen.

Nadaljnje utemeljitve, ki so jih zelo tehtno obrazložili tudi zagovorniki obeh objektov, izhajajo iz značaja kraja samega. Vransko nima industrije, kar pomeni, da nima pogojev, da bi si z industrijo ustvarila svoje blagostanje. Toda Vransko ima pogoje za razvoj turizma in turizem je vsaj v takšnih okoliščinah lahko njegova poglavitna panoga. Se celo več. Vransko bi lahko postalo turistično središče žalske občine, saj je bilo samo lani tu več nočnin kakor v vsej občini vključno z weekend naseljem v Preboldu! Da pa bi Vransko lahko postalo, je razumljivo, bi bilo nujno posvetiti več prizadevanj razvoju in pospeševanju turizma, v katerega očitno spadata tudi oba objekta. Kakor je nekdo umestno pripomnil, pa takšna cesta turizem celo zavira, kajti turizem je danes povezan s pojmom avtomobilizma, in če avtomobilist zavija z glavne ceste na »avtostrado« proti Vranskem, ga turizem mine, ker na tem odseku avto res strada.

Poleg tega je ob tem pomembno še to, da teče skozi Vransko Bolska, s katero si ni kaj pomagati, saj je ta v najbolj vročih dnevih izredno mrzla, kakor tudi, da je Savinja zelo odmaknjena. To pa pomeni vsekakor slabše turistično vabo, hkrati pa tudi ne najboljše okoliščine za domačine. Da, se zlasti za domačine, kajti bazen bo v prvi vrsti namenjen njim.

In končno, na Vranskem bo letos občinska proslava. Odbor za proslavo je že lani sklenil, da občinske proslave ne bodo vselej v istem kraju, marveč da bodo vsako leto drugje, da pa bodo v kraju, kjer bo proslava, za to priklonost uredili posamezne objekte.

S teh vidikov, ki so stvarno utemeljeni in ki imajo potemtakem tudi neko družbeno veljavo, bi bila vsakršna »opozicija« nevzdržna, zato lahko žalski občini izrečemo kvečjemu priznanje, da je namenila del sredstev za bazen in cesto na Vranskem!

dhr

Računovodski tečaj za mlajš

Delavska univerza v Slovenski Konjicih bo v kratkem prišla s knjigovodskim tečajem. Podobne tečaje je ta ustanova imela že preteklih letih. Tečaj je v prvi vrsti namenjen mlajšim kadrom, ki delajo v računovodski službi pa še nimajo ustreznega strokovnega znanja.

Velika vlaganja v kmetijstvo

Iz investicijskega programa kmetijskega kombinata v Šentjurju

Te dni so v šentjurskem kmetijskem kombinatu znova pregledali gospodarski uspeh podjetja v preteklem letu. Tokrat so o tem obširno govorili na redni letni konferenci osnovne organizacije Zveze komunistov. Med drugim pa so razpravljali tudi o investicijskem programu za naslednje razdobje. Pogledimo, kaj so s tem v zvezi ugotovili.

Za leto 1962 so v šentjurskem kmetijskem kombinatu namenili investicijam milijardo in 142 milijonov dinarjev — ali z drugimi besedami — polovico letne realizacije. V preteklem letu je namreč kmetijska zadruga dosegla približno milijardo dinarjev realizacije in s tem ustvarila okrog štirideset milijonov lastnih skladov. Obe številki nedvomno dokazujeta, da je bila združitev vseh kmetijskih zadrug šentjurskega območja v eno gospodarsko organizacijo, ekonomsko utemeljena. Dokajšnji uspehi pa so nedvomno rezultat prizadevnega dela vseh članov kolektiva.

Letošnji investicijski program šentjurskega kmetijskega kombinata je namenil velik del sredstev objektom družbenega standarda. Tako bodo za osemstano-vanjski blok v Šentjurju porabili okrog 25 milijonov dinarjev, to pa nedvomno ni zadnja investicija v gradnjo objektov za izboljšanje življenjskih pogojev članov delovnega kolektiva. Ostala sredstva bodo razdelili takole:

Najpomembnejša investicija šentjurskega kmetijskega kombinata bo nedvomno gradnja farme beconov. Zanj so namenili 661 milijonov dinarjev, zgrajena bo za petnajst tisoč beconov. Na drugo mesto bi lahko uvrstili gradnjo hleva za s'č glav molznice. Hlev bodo gradili poleg kmetijske šole, veljal pa bo 25 milijonov dinarjev. Pristavimo le še to, da so v kmetijski šoli o takem hlevu govorili že lani. Investicijski program kombinata pa predvideva še dva hleva za živino. Postavili naj bi ju v Slivnici in na Selah, sredstev zanj pa je 30 milijonov dinarjev. Tako pridemo do tiste postavke v investicijskem programu šentjurskega kombinata, ki govori o gradnji svinjakov za becone — s pet sto stojišči — ki naj bi jih postavili na Planini. Menijo, da je ta lokacija najbolj primerna prav zavoljo mlekarne, ki bo v tem kraju.

Velik del sredstev je delovni kolektiv namenil tudi sadju. Tako bodo za skladišče sadja in zelenjave porabili okrog 47 milijonov dinarjev, za hladilnico — predvsem za jagodičevje — pa okrog 44 milijonov dinarjev. Šentjurski kombinat bo dobil tudi novo poslovno zgradbo, saj je

Veliko pomanjkanje zdravnikov

Možirska občina bi potrebovala za nemoteno delo v zdravstvu šest zdravnikov. Na njenem območju pa delajo le trije. Močno pogrešamo tudi zobarja v Gornjem gradu, medicinsko sestro v Ljubnem, zobotehniko v Ljubnem in zaradi obolevnosti babice v Nazarjih je tudi tam prazno mesto.

Medtem ko se je v Zdravstvenem domu v Nazarjih doslej izmenjalo že sedem zdravnikov, se od devetih zdravnikov v Gornjem gradu še nihče ni odločil, da bi ostal. Tudi na razpis, ki še velja, se ni prijavil nihče.

Razmere so skrajno neugodne in v bližnji prihodnosti se nič ne obeta. Vprašujemo se — kje je vzrok, saj so pogoji dela v možirski občini prav taki kot drugod. Odgovora ni.

M

bilo delo v sedanjih pogojih že nemogoče. Predvidevajo, da bi jih taka gradnja veljala 48 milijonov dinarjev.

In zdaj še dograditve adaptacij. Za dograditve hleva pitalcev na Slomu so namenili 15 milijonov dinarjev, za dograditev

mlina, ki bo marca že v pogonu, 4 milijone, za dograditev skladišča v Dobju pa 7 milijonov dinarjev. Adaptirati pa bodo tudi mesnico. Pri magistratu v Celju in uredili tam tudi hladilnico. Tak načrt imajo tudi za mesnico v Ponikvi.

Poleg sredstev za nakup opreme in ureditve mehanične delavnice predvideva investicijski program kmetijskega kombinata v Šentjurju tudi 18 milijonov za nasade ribeza. Za sadovnjake v

obratu Slom, ki naj bi zavzemali površino 56 hektarov so namenili 56 milijonov dinarjev, za nakup zemljišč — okoli 500 hektarov — pa 90 milijonov dinarjev.

Toliko o investicijskem programu šentjurskega kmetijskega kombinata. Njegov program pa ne predvideva gradnje — klavnice. Vendar v Šentjurju še vedno menijo, da je za lokacijo takega objekta najbolj primerno njihovo območje.

-ij

Po petnajstih letih

Pred petnajstimi leti je v Podčetrtku nastopil službo poštnega upravnika tovariš ALBREHT Bojan iz Pristave. Vse do danes je z veliko vmeno delal za napredek kraja. Nedvomno je velik njegov delež pri tem, da so pošto preselelili blizu avtobusnega in železniškega postajališča ter jo uredili tako, da je zdaj med najlepšimi poštami daleč naokrog. Posebno prizadevno pa je deloval v obsestelskem ribiškem društvu, katerega predseduje in pod njegovim vodstvom uvrstilo med najboljše ribiške družine v Sloveniji. Mladinska sekcija obsestelskega ribiškega društva je prejela posebno pohvalo republiške ribiške zveze. Tovariš Albreht se je zavzel za potegoval tudi za turistični razvoj Obsoletja. Prebivalci Podčetrčka so pre dnevi pripravili tovarišu upravniku prisrčen poslovilni večer, ker zdaj odhaja na novo službeno mesto v Soštanj.

»Nič posebnega nisem napravil« je dejal skromno. »Petnajst let sem se ob vsakem vremenu vozil največkrat s kolesom iz Pristave v službo, pa je kar šlo. Navezal sem se na ta kraj in ljudi in verjeme, tu bi se lahko veliko koristnega napravilo. Ali ni škoda, da grad, ki stoji na eni najlepših razglednih točk v tem predelu ob-

Tovariš Bojan Albreht s svojo poštarsko »družinico«

sotolja, sameva in vztrajno propada? Topli vrelci, lep grad, idilna pokrajina in zgodovinske zanimivosti: to so zakladi, ki bi jih lahko z manjšimi naložbami odkrili in bi se sčasoma nedvomno dobro obrestovali vložen trud. Priznati moram, da smo se dostikrat pogovarjali, koliko lep je naš kraj. Sanjarili smo o velikem ribniku, o bazenu s toplo vodo, o gostišču na gradu... Prepričan pa sem, da se bodo nekoč tudi te sanjarije uresničile. Kolikokrat prihajajo sem Zagrebčani, gostje iz Rogaske Slatine in drugod, pa če občudujejo naš grad, čudovito pokra-

jino ter nam očitajo, čemu tu ne napravimo nekaj podobnega kot je v Mokricah. No, kar težko mi je, da odhajam! Pa vračal se še bom, če ne drugače, pa z ribiško palico. k Sotli. Toplo se je nasmejnil, ko se je oziral s poštnega stopnišča proti Trati ob Sotli, kjer je skoraj vsak dan opazoval rečne skrivnosti.

Ljudje v Podčetrtku želijo tovarišu Bojanu na novem delovnem mestu v Soštanju mnogo zadovoljstva in uspehov. Hvaležni so mu za ves trud, ki ga je v petnajstih letih vlagal v razvoj kraja.

V Konjicah je precej nezaposlenih žena

Med tiste kraje v Sloveniji, kjer je posebno v zimskih mesecih posebno težko dobiti zaposlitev za ženske, sodi tudi konjiška občina. Samo pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Slov. Konjicah je prijavljenih okoli

100 žensk, ki bi se rade zaposlile, vendar pa je resnično število takih, ki iščejo zaposlitev, še nekoliko višje. V precejšnji meri so to sicer sezone delavke iz kmetijstva in gradbeništva ter so brezposelne le v zimskih mesecih. To lahko razberemo iz podatkov zavoda, kjer je bilo poletni prijavljenih le 50 nezaposlenih žena, včasih pa celo še manj.

Mnogo težje je najti za ženske stalno zaposlitev. Interesentki je vedno mnogo več kot pa prostih delovnih mest. Pri zavodu je prijavljenih precej žena, ki imajo kot sezone delavke pravice do zdravstvenega zavarovanja, nekatere pa dobivajo tudi nadomestilo v času nezaposlenosti. Teh je v letošnjih zimskih mesecih sicer nekoliko manj kot v preteklih letih, vendar pa to kljub temu narekuje, da bo ta problem treba resno reševati.

Pri zaposlovanju žensk je večkrat nekaj težav tudi zaradi oddaljenosti kraja zaposlitve. Večina tistih žena, ki imajo pravico do denarnega nadomestila ali zdravstvenega zavarovanja, stanuje namreč ob inžnem delu Pohorja in v okolici Zreča ter v splošnem delu občine na področju Loč in okoliških krajev. Zaposlitev v Konjicah je za take ženske težavna, ker je povezana s prevozom, medtem ko v Zrečah oziroma v Ločah se trenutno ne kaže, da bi lahko povečali število zaposlenih žena.

Podobno je tudi s strokovno izobrazbo, saj je velika večina nezaposlenih žena nekvificirana.

L. V.

Ne kmete, kmetijske proizvajalce potrebujemo

Ni se dolgo tega, ko je bil v Celju peti plenem Okrajnega kmetijskega ljudske mladine. Poročali smo že, da so mladi ljudje na plenem govorili predvsem o vlogi svojih vrstnikov v spremenjenem gospodarskem sistemu. Med diskutanti sta bila tudi dva — sekretar okrajnega komiteja Ljudske mladine v Celju Bogdan Marinkovič in predsednik občinskega komiteja Ljudske mladine v Zalcu Franc Vidmar — ki sta razpravljala o izobraževanju kmetijskih proizvajalcev. Debatu sta nadaljevala še v odmoru, prisluhnili smo in iz njunega razgovora povzemamo to-le:

»Kadar govorimo o izobraževanju kmetijskih proizvajalcev,« je dejal tovariš Bogdan, »mislimo s tem predvsem na tiste ljudi, ki so zaposleni v socialističnih kmetijskih obratih. Mislim pa, da je že čas, da bi s to staro miselnostjo prelomili in se začeli bolj zanimati tudi za izobrazbo tistih, ki so še na domačih posestvih. Pa ne samo to — naše ljudi bi morali navaditi, da s tem, če govorimo o kmetijskih proizvajalcih, ne mislimo na nekdanje hlapce in dekle, temveč na resnično enakopravne udeležence v proizvodnji in v delitvi. Mladi ljudje pa bi se morali na vaseh boriti tudi za to, da bi ljudje čimprej spoznali, da današnja družba ne potrebuje več kmetov — v starem pomenu besede — temveč kmetijske proizvajalce.«

»In če bi k temu prišli še hitreje izenačevanje življenjskih in delovnih pogojev kmetijskih ter industrijskih delavcev,« je nadaljeval

tovariš Vidmar misli svojega sobesednika, ali mladina na vase laze, nakazali njihovo perspektivo. In s takim kazom ni ustavili tudi velik odziv kmečke mladine iz vasi v mesta. To dragoceno delovno silo, ki ima tudi solidno strokovno izobrazbo, so doslej v zadrugah in kmetijskih gospodarskih preveč omaloževali. Vzemimo za primer savinjski agrokombinat. Mislim, da ne bom rekel preveč, če trdim, da je dober del delavcev, ki so v njem zaposleni, prišel iz vseh drugih predelov Slovenije, samo iz Savinjske doline ne. Prepričan sem, da ti ljudje ne morejo vedeti veliko o hmelju. Delavec savinjskega agrokombinata pa bi moral ravno o tej kulturi vedeti največ. Pravimo, da nimamo dobre delovne sile. Pa ne bo tako! Imamo jo — to so mladi kmečki sinovi in hčere iz domačih krajev, ki pa jih prav zavoljo slabih pogojev življenja kmetijskih proizvajalcev ne moremo obdržati na vase. In tako odhajajo v mesta in se spreminjajo iz kvalificiranega kmetijskega v nekvificiranega industrijskega proizvajalca. Če hočemo torej v kmetijstvu naprej, tudi to ne bomo smeli pozabiti.«

Niso tako nepomembne te besede, kajne? In veseli smo lahko, da vsaj nekaj mladih ljudi ve, da so resnične. Vemo, da mladina na vase sama teh problemov, ki so trd oreh za vso našo skupnost, ne bo mogla rešiti. Lahko pa je eden izmed tistih, ki se za hitrejši razvoj naše vasi uspešno borijo.

-ij

Gospodarska moč raste

Šmarska občina vsako leto predvidno zahteva svoj družbeni plan ker so pogoji še vedno dokaj težki, vendar vsako leto ugodnejši. Kmetijstvo je temeljno, toda tudi zelo variabilno glede na proizvodne učinke. Lanski družbeni plan je v splošnem urešen in to zadovoljivo.

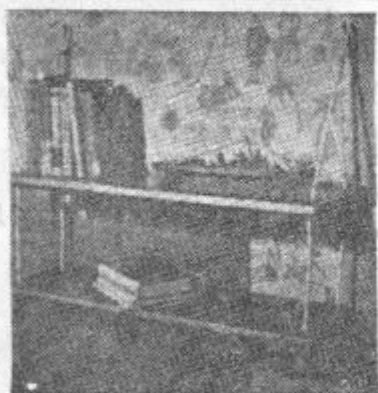
Pravkar so začrtali novega in občani bodo v prihodnjih dneh na zborih volivcev in sestankih krajevnih organizacij SZDL razpravljali o njem. Tako bodo ugotavljali, če je plan upravičen glede na potrebe, pa tudi na zmogljivosti v občini. Vsekakor pa predvideva v primerjavi z lanskimi realizacijami občuten korak naprej. Družbeni hruto proizvod v industriji se bo povečal za 8,1 %, enako narodni dohodek, v kmetijstvu za 10,1 %, a narodni dohodek za 15,1 %; v gradbeništvu za 23,1 % in narodni dohodek za 29 %, kar je skoraj popolnoma zagotovljeno, ker so pogodbe za takšen obseg že podpisane. Tudi dohodki v gostinstvu bodo porasli za 11,9 %, v obrti pa za 11,4 %. V povprečju bo porasel bruto proizvod v ob-

čini za 11,5 %, narodni dohodek pa za 13,7 %.

Veliko razpravljajo tudi o razvoju industrijske in obrtne dejavnosti. V Kostrivnici bo pričel obratovati predelovalni obrat za vse vrste sadja. Tak obrat so si na sadijskem Šmarskem že dolgo želeli. Obrtni obrat »Ključavničarstvo« v Rogaske Slatine bo v tem letu dokončno osvojil industrijski način proizvodnje in bo izdeloval pralne in polnilne stroje. Vsekakor bodo nove gospodarske dejavnosti veliko pripomogle k vztrajni gospodarski rasti šmarske občine.

Družbeni plan pa tudi letos poudarja, da je človek prvi činitelj v proizvodnji in da je treba zanj odločneje skrbeti. S pospešeno stanovanjsko izgradnjo skušajo omogočiti delovnemu človeku ugodnejše življenjske pogoje, prav tako pa so tudi za izobraževanje občanov namenili okrog 20 % sredstev več ko lani. Načrt je glede na zmogljivost občine močno napet in se bodo morali vsi občani potruditi, da ga bodo izpolnili.

L.

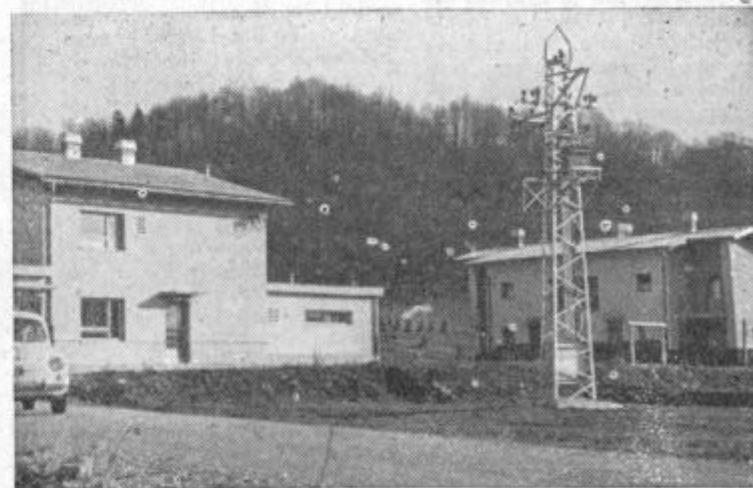

Pomagajmo si sami

Knjižno polico, ki jo vidimo na sliki, lahko naredi vsak sam. Treba je le malo volje, dvoje marljivih rok in uspeh bo tu. Za izdelavo potrebujemo nekaj 6—10 mm debele vrvi in lesene deske za police. Deske, ki nam bodo služile za police na vogalih, navrtamo, da skozi luknje lahko potegnemo vrv. Spodnjo polico držijo vsi ostali, ki jih ne sme biti več kot štiri, pa držijo 4 mm debele železne paličice, ki jih porinemo skozi vrv tam, kjer mislimo namestiti polico. Železne paličice naj bodo po dolžini enake širini polic.

-ij

L.

Detajl iz Sodne vasi na Šmarskem — električni stebel daljnovega in novogradnje

Moj odgovor

Tovariš urednik, prosil bi vas, da bi objavili to pismo, ki vsebuje nekaj misli, tistih, ki so se začudene vzbujale v meni, ko sem prebral pamflet L. Borštnerja »Živo in poetično — naivno in patetično«, naperjen zoper moje poročilo o premieri »Pravljice o carju in pastirju« v celjskem gledališču.

S tov. Borštnerjem ne bom polemiziral, niti mu ne bom direktno odgovarjal, ker me preveč moti vzvišeno žaljivi ton njegovega pisanja in ker mi to narekuje čisto praktični razlogi: Borštner sam trdi, da »pač ni strokovno podkovano«, torej tudi njegovo pisanje ne more biti »strokovno podkovano«. — Vendar pretirana »nestrokovnost« žaljive note njegovega pisanja prav nič ne zmanjša, nasprotno: le še bolj žaljivo jo naredi.

Ne morem razumeti njegovega pretiranja »strokovnega znanja« o »nekem« Trifunoviču, ki da s Pavlom Golio sploh ni vreden primerjave, zato ne morem razumeti, zakaj to pretirano »strokovno« znanje poskuša ex cathedra, ponujati meni.

Ne razumem, zakaj tov. Borštner zabavlja, čež moje poročilo in mi očita »nesmislec«, nič pa ne pove, kje in kako so ti nesmisli. Zato si drznem (upravičeno) dvomiti, če nesmisli v kritiki sploh so.

Ne razumem Borštnerjevega »izpada zoper repertoar v celjskem teatru (nihače ne ve, kakšen repertoar bi bil tov. Borštnerju všeč), ne razumem, zakaj tov. Borštner ni napisal, kaj je predstava »Pravljice« ni bila dobra (ko pa vsi kritiki od »Delca« do »Večera« trdijo, da je dobra; komu naj potem verjamemo?), zakaj ni povedal, kakšna je po njegovem mnenju dobra ali vsaj zadovoljiva predstava.

Poleg tega pa me kar naprej zanima, čemu je Borštner članek sploh napisal in komu utegne škodovati, če nikomur že koristiti ne more.

Vido Korar,

OKVIR POPUŠČA

(Ob robu sobotnega razgovora likovnih ustvarjalcev)

Kadar objektivni pogoji in potrebe prerastejo organizacijske forme, se izkristalizirajo nove, ki so odraz nove kvalitete in novih teženj. V tem smislu je izzvenel povzetek sobotnega razgovora likovnih ustvarjalcev v Celju, na katerem je bil ustanovljen celjski pododbor slovenskega društva likovnih umetnikov.

Težnja po organizacijski povezanosti sodepada v čas, ko je v vrstah likovnih umetnikov postalo vse močnejše novo vrednotenje nalog — tako, ki je živ odraz sodobnih pogojev v naši družbeni stvarnosti.

Naj na kratko povzamemo bistvo iz bogate vsebine sobotnega razgovora:

● Da bi likovni ustvarjalci našli svoj polnovredni odraz v času in prostoru, ki ga terja naš razvoj, je nujno, da umetnost postane del celokupnih prizadevanj naše družbe. Ta cilj lahko uresničimo le tedaj, kadar se srečata umetnik in družba ob obojestranski želji po zbliznanju.

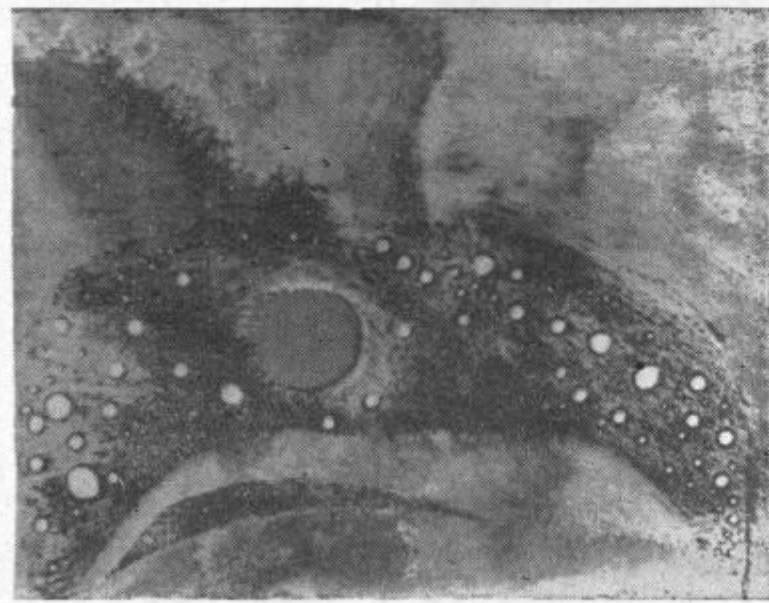
● Umetnost ne more več biti vase zaprta, niti ograjena v hierarhičnih stopnjah. Osnovna misel udeležencev sestanka je bila, da je treba razviti vse oblike dejavnosti, ob katerih bodo naši delovni ljudje hitreje izoblikovali svojo osebnost in osvajali kulturne, estetske in moralne dobrine.

● V premnogi trenutkih pa je sestanek dajal vtis, da za konferenčno mizo sedijo gospodarstveniki, saj se je ves čas skozi razgovor vlekle kot rdeča nit težnja, kako bi umetnost s svojimi številnimi možnostmi pripomogla tudi k proizvodnim prizadevanjem družbe. Take težnje (naj to nikar ne izvenzvi kot aktivizem ali parolalarstvo) se čudovito skladajo z gospodarskimi nalogami našega okraja, kateri je te dni sprejel resolucijo o gospodarskem razvoju z močnim poudarkom za povečanje izvoza. Danes pa je jasno, da uporabne vrednosti izdelkov ne moremo gledati samo skozi prizmo funkcionalnosti. Tudi forma, estetski izgled izdelka igra zelo pomembno vlogo, včasih pa celo osnovno vlogo. To pa je hvaležno področje za likovne ustvarjalce, za naše umetnike: Udeležba pri industrijskem oblikovanju.

● Nič manj, kot so številne oblike umetniškega ustvarjanja, je po mnenju udeležencev pomembno delo pri likovni vzgoji množic, predvsem pa mladine. To bo ena od prvih nalog pododbora. Razstave, predavanja, likovna vzgoja v šolah in druge oblike širjenja estetske vzgoje med množicami bodo brez dvoma tisti most, na katerem se bosta srečala umetnik kot ustvarjalec kulturnih in proizvajalec kot nosilec materialnih dobrin.

Celjski sestanek, mislim da bo njegov odmev močno odjeknil tudi izven okrajnih mej, je plod živih potreb in okoliščin. Izredno razveseljivo je, da je ob »rojstvu« pododbora zanimala zibel v svezem ozračju, da je vsebina daleč nadkriljevala organizacijske forme. Tako je sodobna ideja našla svoj živ, družbeno pogojen organizem.

Kr.

Akademski slikar Andrej Ajdič: Zvezde v mraku (akvatinta)

Končno filmsko gledališče

Po mnogih razpravah, ki so bile potrebne za to, da smo uvideli potrebo po sistematični filmski vzgoji in seveda s tem v zvezi po ustanovi, ki naj bi filmsko vzgajala, smo končno dobili v Celju filmsko gledališče.

Filmsko gledališče je bilo ustanovljeno na pobudo občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva o kulturnih vprašanjih, njegov namen pa je, da bi v krajših ciklih od 4 do

6 predstav prikazali posamezne filmske zvrsti: westernne, zgodovinske, pravljice in druge filme, pač po dogovoru s publiko. Prvi tak cikel je celjska Delavska univerza, ki vodi organizacijsko plat, že pripravila, obsegal pa je štiri westernne, med njimi »Poštno kočijo«, klasični film tega žanra in hkrati najboljši film znanega in priznanega režiserja Forda. Med ostalimi je bil prav tako njegov film »Iskalec«, poleg tega pa še film »Najhitrejši strelec zmaguje« in »Vozovi na zahodu«. Gre namreč za filmske predstave, ki jih spremlja kratek uvodni komentar, ki ima namen opozoriti gledalca na kvalitete ali nekatere, vsebinsko dobre ali vsebinsko slabe, stilne in druge značilnosti nekega filma. Prvi cikel je v tem smislu vodil ljubljanski filmski delavec Vitko Musek.

Filmsko gledališče, ki je našlo svoj prostor v dvorani Delavskega odra, je že na začetku pokazalo vso upravičenost obstoja, saj si je že v kratkem času pridobilo veliko število pristavev. Zasluge za to na prav gotovo ne gre pripisovati nizki vstopnini — abonmajska cena za štiri vstopnice znaša komaj 200 dinarjev oziroma posamezna predstava 60 dinarjev — pač pa morda še bolj repertoarju samemu, ki ga delavska izbira občinstvo. Kakor verjetno tudi želji po čisto strokovni dopolnitvi tistega, kar vidimo na platnu.

Kar velja pri vsem tem še dodati, je prepričanje, da celjsko filmsko gledališče ne bo ostalo samo eksperiment, marveč da bo postalo trdna ustanova, ki bo prispevala k pravilnemu vrednotenju filmskih proizvodov zlasti pri naši mladini, to je tam, kjer lahko ima filmska vzgoja, če že ne edini, na vsaj največji vpliv. Ta okoliščina je toliko pomembnejša spričo komercializacije filmske kulture kakor tudi spričo dejstva, da nahaša skomercializirana filmska kultura svoje negativne odseve tudi v življenje ljudi. Koliko rožnatih zglede, presajenih v filmskega platna na trdno tlo stvarnosti, je že doživelo brodolom! Koliko celulozidnih sanj se je v vsakdanjosti že razblinilo v nič! Koliko... in tako dalje. Ker se nam nudi tu edina možnost, da predhodno spoznamo to, kar bomo gledali, nam je s tem dana tudi možnost, da presojamo in razmišljamo in da ne sledimo slepo teku projekcijske aparature. Tu pa je vse, kakor začetek filmske vzgoje.

dhr

Problematična preboldska šola

Kljub temu, da bo letošnji proračun žalske občine odmeril za šolstvo 21 odstotkov sredstev več od lanskega, ta sredstva ne bodo zadostovala in bi jih bilo zato treba kakorkoli povečati. To je bila osrednja misel tistega dela nedavne razprave o občinskem družbenem planu in proračunu, ki se je nanašala na šolstvo. Pri tem je prišla v osrednje preboldska šola kot objekt, ki je tako s nedagoškega kakor se posebej z zdravstvenega vidika v nevarnih razmerah.

Kakor je bilo mogoče razbrati iz diskusije, sodi preboldska šola v vrsto tistih šol, ki rešujejo svojo problematiko s tretjo izmenjo: pri katerih tretja izmena prav nič ne rešuje problematike; kjer se izpod tal dviguje prah, ki ga solarji vdihavajo in tako dalje. Kar pa je pri tem pravzaprav še huje, je to, da je tudi zdravstveno stanje učencev porazno. Poleg 100 odstotne zobne gnilobe je zdravstvena služba registrirala še vrsto »bolezni« mehanskega značaja, kakor deformacije hrtenice, ploskih nog in drugega. In čeprav je to vendarle izključno zdravstveni problem, ni mogoče reči, da ne bi prispevali k njegovemu reševanju tudi primernejši učni prostori.

Druga okoliščina, ki jo vsekakor uveljavljati v zvezi s preboldsko šolo, je ta, da so razprave o gradnji oziroma adaptaciji novih prostorov že zelo stare, saj segajo že nekaj let nazaj, da pa v resnici poleg objektivnih težav bržkone tudi ni

bilo dovolj odgovornosti, da bi poskrbeli za gradbeni material. Ta ožitek je toliko umestnejši spričo dejstva, da so prebivalci Prebolda pokazali pripravljenost sodelovanja v tej akciji s krajevnim samoprispevkom, pri čemer pa, ker je bil samoprispevek majhen, niso bili deležni podpore, ki bi bila potrebna, da bi se misli uresničile.

Gotovo ne bi bilo prav, če bi ob vsem tem abstrahirali težaven položaj žalske občine pri reševanju šolstva, enako ne bi bilo prav, če bi iskali izhod v teh 21 odstotkih, ki so namenjeni izboljšanju materialnih razmer prosvetnih delavcev. Toda to, kar naposled tudi ne bi bilo prav, bi bilo prepuščanje preboldske šole še nadaljnji »dolgoročni« perspektivi, ki bi bila očitno z vsakim dnem vse manj perspektivna! Ne gre za to, da bi storili to, kar ni mogoče storiti — da bi šolo postavili jutri, gre predvsem za to, kakor je menil tudi neki diskutant, da bi zagotovili vsaj toliko sredstev, kolikor bi jih bilo potrebno, da bi preboldski mladini pričeli urejevati znošnejše razmere. In to ne glede na težave, zakaj nobene težave končno ne bi smele biti tako velike, da bi preprečevale ali celo onemogočale prosvetno pedagoško dejavnost v kraju, v katerem so zahteve po ustrežnejši šolski ustanovi vsestransko utemeljene.

dhr

Dober poverjenik zagotovljen uspeh

Knjig. Zbirka Ljudske knjige, ki je bila ustanovljena 1957 leta pa je do sedaj izšla v 300.000 izvodih, Obzornik pa v 7 letih v 618.000 izvodih.

Kljub temu, da je članstvo Prešernove družbe v zadnjih letih naraslo, še ni stanje članstva zadovoljivo, upoštevajoč možnosti, ki so še neizkoriščene. Zlasti v delovnih kolektivih bi poverjeniki in sindikalne podružnice morale okrepiti propagandno dejavnost za pridobivanje novih članov.

V celjskem okraju je 178 poverjenikov in 7.777 članov. V primerjavi s predlanskim letom je število članstva naraslo komaj za 1,6 %. Porast članstva so zabeležili predvsem v šentjurski, šmarnski in šostanjski občini, medtem ko je članstvo padlo v konjski in žalski občini.

Ker pa je Prešernova knjiga namenjena predvsem širokim plastem, vendar družbeno razgledanejšim bralcem, je zlasti prikladna za naše proizvajalce.

Zato je prav v delovnih kolektivih še dovolj možnosti za pridobivanje članstva. V Železarni Store je n. pr. naročenih na Prešernovo knjižno zbirko 27 % delavcev. V nekaterih drugih kolektivih je stanje boljše. So pa tudi kolektivi, kjer imajo še veliko manj članov, kar kaže, da so za popularizacijo Prešernove knjige storili zelo malo.

Razprava je pokazala, da je za uspešno pridobivanje članov najpomembnejši činitelj — poverjenik. Če je njegova organizacijska sposobnost, zavzetost za kulturno poslanstvo in ljubezen do knjige na dostojni višini, so tudi uspehi zadovoljivi.

Na seji so sklenili, da bi naj ostalo 5 % članarine občinskemu odboru Prešernove družbe, da bi tudi na ta način doprli njihovo dejavnost pri širjenju članstva. V začetku seje so počastili spomin lani umrlega Franja Sege iz Celja, ki je bil eden najbolj prizadevnih članov in propagatorjev Prešernove družbe.

S POLIC ŠTUDIJSKE KNIŽNICE

Buchenwald. Mahnung und Verpflichtung. Berlin 1960. S. 22907.
Church A.: Vvedenie v matematičsko logiko. I. Moskva 1960. S. 22908.
Derry T. K. & T. Williams: A Short History of Technology. Oxford 1960. S. 21563.
Domanko D.: Ekonomika proizvodnje v industrijskem podjetju. 2. izd. Zagreb 1960. S. 21571.
Gropius W. G.: Sinteza v arhitekturi. Zagreb 1961. S. 21522.
Harkness A.: Puritaner, Dichter, Künstler. Das kulturelle Profil Amerikas. Frankfurt-Wien 1959. S. 21597.
Homan A. & S. Grafenauer & A. Vodušek: Reševanja služba v rudarstvu in metalurgiji. Ljubljana 1961. S. 21525.
Ibler V.: Diplomatska historija 1814—1871. Zagreb 1960. S. 22039.
Janjušević M. J.: Nastavne metode. Beograd 1956. S. 21528.
Jeri J.: Tržaško vprašanje po drugi svetovni vojni. Ljubljana 1961. S. 21603.
Korač V. & T. Vlaškalič: Osnovi politične ekonomije. Beograd 1960. S. 21572.
Kunaver P.: Cerkljansko jezero. Ljubljana 1961. S. 21623.
Lenin V. I.: Izbrana dela v 16 to-mova. Beograd 1960. S. 21567.
Lukács G.: Prolegomena za marksističnu estetiko. Posebnost kao centralna kategorija estetike. Beograd 1960. S. 21569.
Peti kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva slovenije od 7. do 9. marca 1961. Ljubljana 1961. S. 21591.

Schreiber H.: Simfonijska cest. Ljubljana 1961. S. 21573.
Andrieu A. & W. Berner: Juni 1941. Beiträge zur Geschichte des hiterfaschistischen Überfalls auf die Sowjetunion. Berlin 1961. S. 21572/2.
Dabčević-Kučar S.: Kretanje najamnine v savremeni kapitalističnem zemljama. Beograd 1961. S. 20110/14.
Dordević M.: Savremeni problemi historijske nauke. Beograd 1959.
Friedrich G.: Taschenbuch der Feld und Gartenfrüchte. Leipzig & Jena 1960. S. 21617.
Genov K.: Elin Pelin. Sofija 1960. S. 21633.
Hazard P.: Evropska misel v XVIII. stoletju. Ljubljana 1960. S. 21575.
Ivančević D. & Z. Branković: Primeri i obrasci po zakonu o općem upravnom postupku. Zagreb 1961. S. 21538.
Jeumović R. & M. Jović: Zbirka novih školskih propisa. I. Beograd 1960. S. 21541.
Kermauner D.: Slovenska publicistika in prva ruska revolucija. Ljubljana 1960. S. 21593.
Lagarde A. & L. Michard: Les grands auteurs français du programme. I-V. Loos (Nord) 1960-1961. S. 21565.
Mosković V.: Metodika nastave stranijskega jezika. Zagreb 1960. S. 21558.
Neustupny J.: Praistorija čovečanstva. Sarajevo 1960. S. 21549.
Pejović D.: Realni svijet. Beograd 1960. S. 21559.
Pražić M.: Govorna audiometrija. Zagreb 1960. S. 21554.
Struve V. & D. P. Kalistov: Star

»Skriptograf«

Njegova izobrazba je bila sestavljena iz štirih razredov osnovne šole, osmih gimnazij in šest let fakultete, ki mu je prinesla naziv inženirja. To pomeni, da se je učil in študiral polnih osemnajst let ali dve tretjini svojega življenja, da je postal to, pred čemer se je še pred leti tu in tam kdo odkril. Danes namreč ta titula le redko še sname komu klobuk z glave, zlasti če gre za »novopečenega« inženirja, kajti danes smo v eri vsestranskega in vsesplošnega izobraževanja, kar je vsega priznanja vredna okoliščina, kajti izobrazba je največ, kar lahko ima posameznik, družba in narod.

Tako je inženir prišel za kliniko in odprl vrata podjetja ki ga je napol milostno sprejelo vase.

— Aha! mu je zaklical šef kadrovske službe. — To ste vi! Le vstopite! Sedite! Vaša vloga je ugodno rešena, vendar, da si ne bi obetali preveč, smo vas postavili na mesto, kjer boste opravljali bolj administrativne posle, tako se boste lahko tudi polžije seznanili s kolektivom, kar je, kot veste, zelo pomembno. Mislim, za začetnika, novince.

— Razumem, je rekel inženir. — toda, če dovolite, me vendarle zanima, kakšne administrativne posle mislite.

— Takole, je dejal ta, — pomagali boste pri izračunavanju določenih načrtov, poleg tega pa, kot veste, imamo v kolektivu različne seminarje, pri katerih vas bomo

angažirali za skriptista.

— Pa praktično delo? — To bo zaenkrat vaše praktično delo. Razen tega, kot veste, ni mogoče, da bi kar vsi praktično delali. Potrebna pa bo tudi kakšna funkcija, saj veste.

Inženirju se je zdel takle sprejem malce nenavaden, pa je zato brž pripomnil: — Imam občutek, da ne potrebujete strokovne moči, pač pa človeka, ki bo opravljal neke funkcije?

— To je v vašo korist, je odvrnil šef kadrovske službe. — V našem podjetju nlastno tudi po tem, koliko kdo, saj veste, prispeva, se pravi, se angažira za kolektivno delo. Pravzaprav je to celo merilo. Sicer na vas bodo vsi začetni dohodki v to silili.

In inženir se je začel ukvarjati s skriptami, kajti uvidel je, da je to potrebno, če si ne bo hotel proti koncu meseca spopasti denarja od — žene. Poleg tega, da je angažiral sebe, je angažiral še nekaj ljudi, ki so mu pomagali prepisovati skripta. Delo je trajalo precej časa, in ko je bilo opravljeno, je stopil do sekretarja podjetja ter mu sporočil, da je svojo nalogo opravil, hkrati pa ga ljubeznivo vprašal, če so za to delo predvidena morda kakšna sredstva, saj veste, kakšen honorar.

— Honorar! je vzkliknil ta. — Kaj si pa mislite? Šele pridete in že govorite o honorarju! Tako pa vendar ne gre!

In inženir je pričel razmišljati o rešitvi problema.

Anton Konica

OB 18-LETNICI SMRTI K. D. KAJUHA

Zdaj veter raznaša besede njegove

Nekoč bo napisana vsa zgodovina narodnoosvobodilnega boja in eno najlepših poglavij bo brez dvoma posvečeno pesniku, revolucionarju in borcu Karlu Destovniku-Kajuhu.

Korenine Kajuhovega umetniškega dela so pognale v predvojnem ilegalnem revolucionarnem delu in Kajuh je postal glasnik novega obdobja, glasnik propada vsega starega in natančno je zaznal prihod veličastnega, a najtežjega boja za obstanek slovenskega naroda ter vedel, da prihaja čas, ko je stoletni tlacen pred poslednjo izbiro — propad naroda ali rojstvo novega, svobodnega človeka.

In Kajuh je v svoji pesmi, ki jo je pisal iz src ljudi in jo poлагal nazaj v ta srca, izrekel neslomljivo vero v lešči jutrišnji dan, ki prihaja s puško na rami. Njegovo delo je edinstveno enkratna obsodba okovov, ki so oklenala narod in posameznika in obenem edinstveni umetniški poziv v dne, ko se je razdvojeno ljudstvo vilo v krčih nerazumevanja in oklevanja sprčo podlih izdaj državnih vodij.

Kajuh je stal v areni življenja in je bil eden izmed neštevitih členov velikega upora, ki je bil odločilni boj proti legalizaciji umora, tatvine in lastništva nad človekom.

Kajuhova pesem ni osamljena, ni nekaj samo njegovega; njena veličina je v nenehni tesni povezanosti z življenjem, v njegovi nenehni bojni napovedi, v enkratni veri v zmago dobrega in poštenega in v čudovitem prepletu ljubezni do dekleta z višjo ljubeznijo do domovine in svobodnega človeka.

Uprl se je, kot so se uprli tisoči in tisoči. In ne le, da je bil glasnik upora, bil je tudi borec, bil odličen tovariš, ki je pomagal nositi ranjence; v najtežjih in najtemnejših dneh je bil najiskrenjši, najpogumnejši umetnik.

Zrasel je sredi malomeščanske sredine polne nasprotij izkoriščevalske družbe in že v rani mladosti se je po vzgledu deda proletarca opredelil.

Odločil se je za pravico. Kmalu se je znašel sredi organiziranih vrst najnaprednejše mladine — SKOJa — in postal eden njenih najnaprednejših članov. Ni zmogel molčati, njegovo srce je izpovedalo manifest — najmlajšo bojno napoved mlade:

Divje kakor lačni psi
bomo zgrizli stari svet.
Zgrizli bomo stari svet
divje do krvi,
do krvi in do kosti.

V večno živem narodovem upanju je Kajuh prižgal in netil upor; povzel ga je v večstoletnem upu Slovencev — Kralju Matjažu.

Vojna, zlom, okupacija! Prišlo je kot plaz, ki je v svojem besnenju bil strašen in temen, in kako svetla je morala biti vera v zmago v srcih tistih, ki so v teh dneh začeli najodločilnejši boj. Kajuh je pod suženjskim nebom hodil vzravnano, pripravljen trpeti, če treba, tudi umreti.

Stegnile so se krvave zločinske roke, da bi za vselej zadušile bit slovenstva, zadušile našo besedo in neomajeno zagospodovanje. Nasilje, krivice in ponižanja so postala vsakdanji krvh našega naroda. Kajuh pa je ravno v teh dneh silno zahrepenel po

svetlobi, dobroti in ljubezni z vso milino in najmekkejšo nežnostjo. Pot ga je vodila v vrste nosilcev svobode in med njimi je zagorel do neslutene meje ter v pesmi vodil boj, vzpodbujal, veselil, upal in prepričeval z ognjem, ki ga je lahko prižgal le upor ajzvestejših sinov naših narodov, najnaprednejših borcev za dokončno osvoboditev človeka.

Sredi zmagovite Matjaževe vojke je korakal Kajuh, bolan in izmučen, zbit od nenehnih bojov, pohodov, a vendar poln vere, poln zmage. Sonce, dež, mraz in neskončne poti. Ranjeni, mrtvi tovariši in zmage ter zmagovita pesem, ki je smrt ni zmogla. To je bila udarna XIV. divizija na svojem edinstvenem pohodu na Stajersko.

Dan osvoboditve ni bil več ta-

ko strašno daleč, Kajuh pa je omahnil na Zlebnikovem pragu v smrt kakor sveča v vetru. Omahnil je v smrt, o kateri je pel kot spremljevalcu tega velikega boja, kot o nujnosti, ki je ni bilo mogoče spremeniti, a jo je možno prerasti — zato je našel tudi v smrti — nasilni smrti v času boja veliko zmago:

...prislutni natančno, da čuješ glasove:

Lepo je, veš, lama, lepo je živeti, toda za kar sem umrl, bi

hotel še enkrat umreti!

Kajuh počiva na šostanjskem pokopališču. Kamen na grobu ožnanja njegov spomin. Kdor koli bo kdaj obstal ob tem grobu, bo v njegovem molku prejel veliko sporočilo:

»Za resnico, svobodo in pravico je vredno živeti. Svobodna domovina je vredna najzlahtnejše krvi in najboljšega življenja.«

Kajuh je dal oboje za novi svet. In pesnikovo srce kot seme v nežnem cvetu utripa v našem delu.

Eno pedagoško pismo

Dragi urednik!

Da bo na naši šoli še več heca, sem se odločil, za eno pedagoško pismo, katero sigurno ne bo ena poema, ker namreč nimam preveč smisla in seveda tudi ne kajta za poetiziranje, kar se reče, da sem zelo okupiran z enim neumnim učenjem, ker bi namreč veliko več koristil predvsem sebi, če bi se šel učiti za obrtnika, kakor da se že zdaj pripravljam na to, kako bom na Fakulteti preganjal dolčas in se razkazoval na ezleku, kakor to delajo nekateri frajerji tudi pri nas.

To pedagoško pismo ima ene realne osnove v enem primeru, kar se reče, da ni izmišljeno in da ni nevarnosti, da bi mu kdo očital eno neobjektivnost, eno nekonstruktivnost in enostranskost, katere se očita, kadar pisec ni objektiv in konstruktiven in večstranski. Naš tovariš je namreč prišel zadnjič v šolo zelo slabe volje, kar se reče, da mu je iz obraza sijalo eno nezadovoljstvo in eni drugi žarki, kateri so razodevali eno strašno jezo in naznanjali nevihto, v koliko bi si kdo upal spregovoriti kakšno pripombo. Ne vem, če je bila to ena posledica od posledice konca sveta, katerega škoda da ga ni bilo, ker bi se nam v tem primeru ne bilo treba več učiti, vsekakor pa nas je vse zelo presenečalo, ker so namreč leteli eni neusmiljeni šusi in ene duhovite opazke, katere so spremljale šuse v redovalnico, katere pa narbarž ni zapisoval v redovalnico, ker so tam eni pretesni predali. Ne vem, če je to ena fajn tovarišev odnos do nas, se

reče do redovalnice, iz česa sledi tudi, da nisem prepričan, če lahko en resnični tovariš stresa jezo nad nami, kateri mu nismo naredili nič hudega. Sicer pa je res kot pravijo, jeza mora ven, kar se namreč lahko zgodi, kakor se je zgodilo tisti žabi iz ene stare čitanke, v spisu pod naslovom Žaba ino vol, da lahko človek počti oziroma eksplodira, kakor je eksplodirala tista žaba, ko se je napihovala, da bi postala tako velika kakor vol, narbarž tudi od jeze. Po drugi strani tako število šusov sigurno ni ena dobra stimulacija, katere bi stimulirala tovariša, ker namreč šusi dokazujejo, da mi nič ne znamo in če mi nič ne znamo, je to dokaz, da nas tovariš ni nič naučil.

Sploh se mi zdi, da bi morali priti na bolj stimulativen način stimuliranja znanja, ob čem bi lahko upoštevali najrazličnejše okoliščine in pogoje učenja, na primer, če se nekdo uči za mizo, bi moral dobiti eno boljšo oceno, ker je to normalni položaj učenja, ali pa če se uči na kauču, bi moral dobiti še dodatno oceno, ker se je zraven sigurno naučil še kaj drugega in tako dalje. Z dobro oceno pa bi bilo po mojem mnenju treba oceniti tistega, kateri se nič ne uči, ker je to en zanesljiv znak, da že pravzaprav vse zna. No, takih predlogov je še več, kateri pa sigurno izražajo prizadevanje šolarjev za zboljšanjem sistema stimuliranja, iz česa vsega sledi, da se en podoben slučaj ne bi smel več zgoditi, ker namreč šolar ne sme biti žrtev od jeze.

Te pozdravlja Pepi Solar

SECESIONISTIČNA VOJNA V MOJI DOLINI IN NJENE POSLEDICE

Moja dolina je lepa in bogata kot Amerika. Le v legi se razlikuje od nje — leži v smeri vzhoda — zahod. Ima pa še mnogo podobnosti z Ameriko, predvsem s tisto iz 60-ih let prejšnjega stoletja. Ni še tako dolgo, kar je v njenih nedrih potekal strašen boj med Vzhodom in Zahodom. No, kot je bil Sever napreden in Jug nazadnjaški, tako je v moji dolini Vzhod prevzel naprednost, saj mu je klicaj naprednosti že pred 45. leti dal sam Lenin.

Začelo se je pred dobrimi desetimi leti. Bogati Zahod je začel zaostajati, pešati in ni več zmogel koraka z razvijajočim se Vzhodom. Toda Zahod je bil vse preveč ohol in sprva niti ni hotel priznati niti vedeti za Vzhod. To je bil vseskozi le mali trg in kdo je že slišal, da bi tržani prerasi meščane. Pa tudi če bi trg, kot je, postal mesto, mar ni jasno, da imajo potomci Zahoda vse adute v rokah. Ze pred stoletji v času Gutenbergja in Trubarja so bili mogočen trg, v času francoske revolucije pa so imeli že industrijo in koliko generacij se že ponasja z meščanstvom. Ne, tu pač ni možna primerjava!

Toda Vzhod je imel pogoje: tu je vznikalo nekaj novega. Produktivnost je rasla, bloki so kot gobe po dežju lezli iz močvirnatih tal — se strnjevali v ulice in preko noči so zahodni meščanje spoznali, da so drugi in ne prvi. In takrat se je razpočilo. Grnate so bile strašnih kalibrov. Kulturne predprave že izza reformacije, staro meščanstvo je za napol modro krvjo, priznalo upravno središče skozi desetletja in, in, in še...

Padalo je, grmelo in sam general Grant je moral zavzeti Atlanto. Zahod je doumel, da je izgubljen, toda plava kri se ne vda, pravtako ne Georgijci s Kukluskanom, kje le, da bi to priznali potomci vseh čednih tradicij priznanega Zahoda moje doline. Vzhod pa je rasel in še rase ter postaja novo kulturno in upravno središče moje »amerikanizirane« doline. Zahod pa se je potopil v sanje čudovitih zlatih časov in gorje ga Zahodnjaku, če pohvali Vzhod. Ni več gentleman, saj vendar hvali prišleke, ki so porušili čudoviti mir v dinastiji 8 oštarij v 11 ulici podplatnih otisov. Seveda Vzhod ni poznal usmiljenja — pozna le rast, delo, razvoj, vse dlje — in neusmiljeno gazi vse, kar se zoperstavlja nujnosti časa.

Dolgotrajna je bila vojna in žrtve so padale. Sentimentalnost so kanalizirali, usnjene podplate nadomestili z gumijastimi, oklevajoče stisnili v kot poslušnosti in sodelovanja, nekaj prenapete-

žev, ki so preglasili celo najhujše izpade na nogometnih tekmah Vzhoda in Zahoda pa je vojna uprava Vzhoda po neoporečni zmagi poslala na rekreacijsko zdravljenje izven meja moje doline.

Da, strašna je bila ta vojna in nje posledice.

Pred dnevi smo trije Vzhodnjaki zašli v Hotel na Zahodu, ki je imel srečo, da je ob štirih v jutru spal tržni inšpektor. Kljub bojaželjnosti in občutku premoči, smo le tiho upali, da bomo gledali strip-tease predstavo, pa smo se ušeli in celo streznili, ko smo nenadoma v ožarjenih obrazil Zahodnjakov zaslutili, da še vedno bijejo boj, za katerega je kot na dlani jasno, da ga ni več.

Zahodnjaki so oviti v dlani in sanjavo pajčevino rahle zlobnosti ugotavljali svojo premoč in nadmoč in kulturnost ter se tolažili, »da je še pravica pri bogu«.

Pogovore pa so zadirčno prepletali prav isti urlatori in San Rema kot pri nas na Vzhodu in niti konjak ni bil boljši od našega, le čudovito pogumna domišljavost je dodajala nekaj malignih razdevičenemu vinu.

Odšli smo z nelagodnim občutkom, da bi bilo Zahodnjakovemu ponosu nujno potrebno nekaj Salkovega cepiva.

Post scriptum:

Ce sem izpadel sentimentalni, pripišite dejstvu, da sem se rodil v obsejnem področju Zahoda in Vzhoda in najbrž je pri rojstvu kanilo nekaj modre domišljavosti tudi vame. Seveda pa to v teh resnih časih takoj povleče posledica za sabo.

Trenutno se pripravljam na 4-tedensko rekreacijsko zdravljenje izven meja moje temnozeleno doline, ki v nedrjih skriva črno zlato. Upam, da črtica ne bo podaljšala zdravljenja, kajti če kdo kane zameriti, naj ga poduči primer Zahodnjakov.

-ik

Sekira v kamnolomu

Ko je nekega dne šel Ilija Bobič, logar iz Mlake v Liki skozi star kamnolom, je opazil neko iz kamna štrlečo sekiro. Ker se mu je zdela čudna, jo je previdno izdrl ter jo vzel s seboj domov. Pozneje so arheološki strokovnjaki ugotovili, da gre za sekiro še iz starogrških časov. Takrat so namreč v teh krajih sekali les za gradnjo svojega brodovja. Nekdo od drvarjev je verjetno sekiro tu pozabil in skozi dve tisočletji je skorajda zarasla v kamen.

RIŠE:

JANEZ MLAKAR

PO NOVELI
JACKA
LONDONA

MAPUHOV BISER

PIŠE:

STANE POTOČNIK

39.

Raoul se ni več obotavljal. Dal je domačinu znamenje, naj se spusti na zemljo. Moški je bil voljan, vendar je bilo ženske tako strah, da je sklenil ostati pri njej. Raoul je počasi drsel navzdol. Voda ga je zalila. Zadrževal je dih in se z vso močjo oklepal vrvi. Ko je voda za hip upadla, je v zavetju debela zadihal. Privezal je vrvi čvrsteje k drevesu. Nato ga je spet preplaval val. Ena izmed obeh žensk se mu je pridružila, moški pa je ostal pri drugi in pri obeh otrocih in mački.

40.

Raoul je opazil, da je bilo ob vznožju drevesa vedno manj ljudi. Sam je moral napeti vse sile, da je vzdržal. Ženska poleg njega je začela slabeti. Vsako pot, ko je val uplaval, je s presenečenjem ugotavljal, da sta on in ženska še ob debli. Ko je voda za hip spet uplaval, je ugotovil, da je sam. Ozrl se je navzgor. Krošnje ni bilo več. Bil je na varnem. Krošnja ni več nudila viharju odpora, korenine pa so bile še dovolj močne, da vzdržijo breme enega človeka.

41.

Počasi se je začel ropet vzpenjati. Bil je že zelo oslabelel. Val za valom je pljuskal čez njega, predno je bil dovolj visoko. Na vrhu se je privezal. V temi se je čutil zelo zapuščene in včasih se mu je zdela, da se bliža konec sveta in da je on poslednji človek. Veter je vedno bolj besnel. Okrog enajstih ponoči je dosegel višek. Zdelo se mu je, da nima več telesa, da je postal zraven in lahek kot pero. Veter ni bil več zrak, ki se giblje, marveč trdna snov, ki drvi skoznje s hitrostjo topovske krogle in zdelo se mu je, da bi ga lahko prijel in ga trgaj kot meso mrčvega vola, da lahko obvisi na njem kot na skali.

ŽENA • DOM • DRUŽINA

TRIJE RAZGOVORI — EN SAM ZAPIS

Jok naj ne bo rešitev!

Mati šestletnjega Janka je želela na cesto. Mama mu je krátko in jasno razložila, da mora biti se uro doma, da bo pospravil svojo posteljo in uredil igrače. Nato pa bo lahko odšel. Toda besede niso nič pomagale. Solze so pričele teči in se niso hotele ustaviti. Nekaj časa ga mama poslušala. Vse ji je preseda, pa ga ježno pogleda in reče: »Izgini se vendar, da bom imela mir! Fantek skoraj ne more verjeti, da si je vendarle premislila. Nepospravljen kup igrač ostane, Janko pa steče kot veter skozi vrata na svetlo sonce, med svoje prijateljske.

Sprehajala sem se po ulicah mladega mesta. V popoldanski pripeki so bile kot ovele rože. Po pločniku se mi je približevala mati z otrokom. Otrok v svetlo plavih hlačkah se je krčevito oklepaval matere in kar naprej sitnil: »Mama, sladoleđ! Mama, sladoleđ!« Mama pogleda okrog sebe in vidi, da ju opazujejo ljudje. Nerodno ji postane. Ljudje si bodo mislili, da se boji za denar in otroku ne privoščijo sladoleđa. Otrok joka in prosí: »Mama, sladoleđ!« Ze sta stala

Podoben prvemu primeru je drugi. Otrok je, saj kmalu jasno, da vprico druga lahko sitnari, saj mu mama takoj ugodi. Ali smo prav raznoli v prvem in drugem primeru, se vprašamo. Nikakor ne! Mi smo tisti, ki moramo voditi, ali bolje, usmerjati otrokove motive.

Zdi se mi, da takih prizorov srečujem na cestah in ulicah vsak dan več. Razvoj tehnike pri nas je dal nove ljudi, poskuša nekdo opravičevati mlade ljudi. Zelja za čim večjim zaslužkom tira mnoge starše v celodnevno zaposlitev. Mnogo otrok ostaja doma in potem jih vzgaja cesta. Vpliv lepe in plemenite besede in lepih dejanj v krogu družine se marsikdaj manjša, medtem ko se večja vpliv živčnega in nervoznega hrupa ceste. Otroke že

v nežni mladosti odtegujemo vsakemu delu. Marsikje tudi zato, ker starši se vedno mislijo: »Če ni šlo meni dobro, naj bo mojim otrokom.« Otrok, ki raste v brezdelju, se ne razvija lepo. Nehote sem se spomnil, kako je bilo doma pri nas, ko sem bil še majhen. Ves dan smo vsi trdo garali. Pozno zvečer je družina posedla za mizo in po večerji smo se dolgo in prijetno pogovarjali. Zdi se mi, da so bile to zame najlepše minute v mojem življenju. Ne ugodimo otroku vsake muhe, vzgajamo ga tako, da bo začenjal sam ločevati mogoče od nemogočega ter pravilno od nepravilnega. S tem ga bomo mnogo bolj pripravili za življenje, kot če ustrezemo njegovim tisočim željam.

Pred praznikom žena — osim marcem — smo v Mozirju poiskali tri žene ter jih zaprosili za pomenek. Fanika Glušić — gospodinja in mati dveh otrok, Majda Tavčar — bančna uslužbenka in mati malega Tomija ter Romana Veren — poštna uslužbenka in mati nizjolske Bože, so o sebi in svojem delu pripovedovale tako sproščeno in iskreno, da vsega kar zapisati ne moremo.

Dan je tako kratak — le kako lahko tako v redu opravljate delo doma in v službi?« smo jih povprašali.

Težko je — saj vzameta nakupovanje in delo doma mnogo, mnogo časa. Za otroke, za njihovo vzgojo in razvedrilo pa je potem vedno premalo minut in ur.

Majda Tavčar

zdaj vsi pridno mečemo vanj kovanice — najbolj seveda deklica sama. Z njo vred se veselimo, kadar vrže dinar v hranilnik. Ne zaradi denarja, temveč zavoljo občutka, da deklica ceni tudi dinar,« je povedala mati male Brigite.

Obrnila sem se še k tovarišici Majdi Tavčarjevi: »Kaj mislite — ali pri nas otroke razvajamo ali jih zanemarjamo?«

»Oboje hkrati! Če jih razvajamo, s tem dostikrat želimo napraviti krivico, ki smo jim je kdaj storili. Zasipavamo jih z darili, igračami, udobnostjo in poskušamo nadomestiti tisto, česar jim ne moremo ali pa nečemo dati — to pa je mnogokrat čas.

In še zadnje vprašanje. Name nila sem ga tovarišici Faniki Glušić: »Česa si najbolj želite?«

»Rada bi se kje zaposlila. Ko bo sinko zrasel in ko bo tud nova stavba sodišča že postavljena, upam, da se bo tudi zame našlo delo.«

Zelimo, da bi se želja kmalu izpolnila!

Romana Veren

KAJ PA vpijete!

V pretekli številki smo v članku s tem naslovom opisali dogodek z zobne poliklinike. Govorili smo o čudnem odnosu »zobozdravnice« do starejše pacientke. Dan po izidu lista pa smo prejeli sporočilo, ki opravičuje edino zobozdravnico celjske zobne poliklinike. Kljub temu, da v članku nismo navedli ambulantne, kjer se je dogodek pripetil in tudi ne imena osebe, ki so mu »shotrovali« — in bi nam torej ne bilo treba ničesar pojasnjevati — smo se za pojasnilo vendarle odločili. Popolnoma mogoče je, da smo zamenjali izraz »dentist« z »zobozdravnikom«. Pacienti težko — ali pa sploh ne — ločijo prvi naziv od drugega. Ločijo le »zdravnike«, ki z njimi lepo ravna in »zdravnice«, ki zanje tega ne bi mogli trditi. Če smo torej koga užalili po nedolžnem, naj nam — prosimo lepo — oprostí. Naš namen je bil le ta, da povemo tistemu, ki je dogodek zakrivil, da pacienti za bolečine niso neobčutljivi.

Ivica

Se nekaj tednov — in pomlad bo zamenjala zimo. Tudi mi bomo odložili težka oblačila. Če si nameravate za pomlad kupiti nov plašč, si ogledajte tega na sliki. Eforda vam bo všeč — in če bo tako, ga boste prav gotovo z veseljem nosili. Kljub pa raje prepustite Parižankam!

O cepljenju proti kozam

Zadnje tedne je tudi celjsko javnost razburil strah pred črnimi kozami. In ko je nekdo rekel, da se je bolezen pojavila tudi že pri nas, je bil strah še večji. Naj bo tako ali drugače — tudi v Celju se je začelo zaščitno cepljenje proti črnim kozam. Poleg tistih, ki so se morali cepiti, je k zdravniku prišlo tudi precej prostovoljcev. In zdaj vsi tožijo o povišani telesni temperaturi, o slabem počutju in o podobnih težavah. Pogledimo, kaj pravijo o tem strokovnjaki. Naša stalna sodelavka — tovarišica Dominika Marinko nam je pisala takle sestavek:

Zaščitno cepljenje proti črnim kozam je uvedel angleški zdravnik Edward Jenner leta 1796. O-

pazil je, da so ljudje, ki so preboleli kravje osepnice — koze, zaščiteni pred črnimi kozami. Iz zgodovine te bolezni namreč izvemo, da je pred leti ta težka bolezen razsajala po vsem svetu in terjala največ žrtev. Središča koz so dandanes še v Indiji, Pakistanu, v Egiptu, v Mehiki in v Centralni Aziji in od tod se še tu in tam širi po svetu. Z zaščitnim cepljenjem pa se je posrečilo, da koze niso več tako množična bolezen kot nekoč.

Zaščitno cepljenje imenujemo tudi vakcinacijo, ki povzroča, da je človek neko določeno dobo zaščiten pred boleznijo. Ta zaščita ni trajna in jo je treba ponoviti približno vsaki 7 do 10 let. Prvo vakcinacijo opravimo že v otroški dobi. Drugič cepimo otroke ob vstopu v šolo in tretjič okoli 14 let. Kasneje cepimo takrat, kadar nastopi za to potreba.

Cepljenje izvrši zdravnik. Mesto, kjer bo cepil, običajno je to gornji del nadlehja, očisti in namaže s cepivom, nato pa s posebno pinceto — lanceto zareže v kožo. Cepivo pusti delovati kakih 10 minut, da se posuši. Običajno naredi zdravnik vzporedno dva vreza. V začetku opazimo okoli vreza rdečico, ki pa hitro izgine. Okrog četrtega dne po cepljenju se pokaže okoli vreza majhna rdečica, ki se kmalu spremeni v mehurček z bistro tekočino. Mehurček se nato zagnoi. Okolica mehurčka zateče, pordeči, boli in lahko tudi zelo srbi. Mehurček se posuši v črno krsto, ki po 12 ali 14 dneh tudi odpade. Istočasno pa lahko spremljamo vakcinacijo, ki traja približno tri tedne, tudi povečana temperatura, lahko do 40 stopinj, srbenje in bolečina na cepljenem mestu, splošno slabo počutje, glavoboli, bolečine v križu in nočem telesu, slabosti v želodcu itd. Deset do dvajset dni po cepljenju že lahko računamo na popolno zaščito proti kozam.

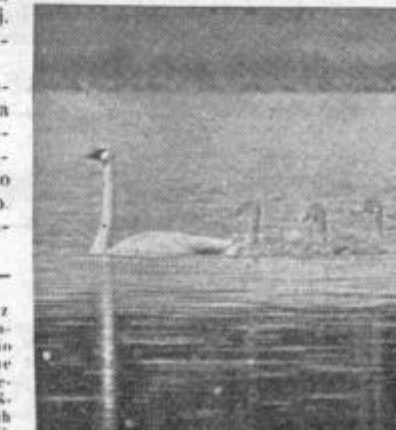
Svetujemo, da cepljeno mesto pustite popolnoma pri miru. Če ga praskamo, se obolenje lahko razširi. V slučaju, da se vakcinacija ne prime, ponovimo cepljenje.

ZGLEDI VLEČEJO

Ce bi tale »zakonski par«, ki ga vidimo na sliki, mogel, bi prav gotovo povedal kakšen koristen nasvet za vzgojo naših otrok.

Le pogledimo, kako ponosno vodi svoj zarod. Nič manj pa menda niso na njiju ponosni tudi njihovi otroci.

Vsekakor — zgledi vlečejo!

MESNA SOLATA Z ZELJEM

Potrebujemo: manjšo glavo rdečega ali belega zelja, četrt kilograma ostankov kuhanega ali pečene mesa, dve srednje veliki kumari, dve trdo kuhani jajci, pol kilograma krompirja, sol, poper, kis, olje in zelen peteršilj. Namesto olja uporabimo lahko tudi kupljeno majonezo.

Zelje zrežemo na rezance, meso, jajca in kuhan krompir na kocke, kumari na kocke ali kolesca. Ko je vse pripravljeno, damo v skledo, začnimo, zabelimo z oljem in kisom ali majonezo. Dodamo sesekljan peteršilj. Solato narahlo premešamo.

IRIHASTE (semiti) čevlje čistimo z gumijasto krtačo, če niso preveč umazani. Mastna mesta previdno zdrgnemo s finim steklenim papirjem trdovratne madeže pa odstranimo s primernim kemičnim čistilom. Pri natiranju s praškom bodimo varčni. Za čiščenje takih čevljev nikoli ne uporabljamo jeklenih ščetk!

Je kruh idealna hrana?

Ze od nekdaj je kruh naša glavna sestavina naše prehrane. Le kako bi živeli brez njega? Toda — ali je ta naša priljubljena jed tudi idealna prehrana? To je bilo vprašanje, ki so ga predstavniki medicinskega društva francoskih bolnišnične zastavili najbolj znanim pariškim zdravnikom. Le-ti so odgovorili predvsem na to, kako kruh vpliva na organizem zdravega in bolnega človeka. Predno na hitro preletimo njihove odgovore, ponovimo še enkrat to, kar že vsi vemo, da kruh vsebuje zelo majhne količine belinkovin in masti, toda zelo veliko ogljikovih hidratov. In zdaj — k odgovorom!

Skoraj vsi anketirani zdravniki so odgovorili, da veliko ljudi težko prebavlja kruh. Taki ljudje, ki so na prvi pogled — pa tudi z medicinskega stališča — popolnoma zdravi, mnogokrat tožijo, da jih v želodcu potem, ko so pojedli nekaj kruha, močno tišči. Pravijo, da so napeti, da

težko dihaajo in se utrudijo že pri najmanjšem telesnem naporu. Če so torej med kosilom ali večerjo pojedli nekoliko več kruha kot po navadi, težko zaspijo in sanjajo moreče sanje. Velika količina zraka in plinov, ki se uživanju kruha razvijejo v želodcu in črevesju, pa lahko povzroči hude bolečine tudi v trebuhu in prsih. Posledica vsega tega je, da taki ljudje izgubijo gibčnost, postanejo slabe volje itd. Take spremembe opazimo predvsem pri ljudeh z labilnim živčnim sistemom. Ginekologi pa so celo ugotovili, da povzroča uživanje večjih količin kruha težave tudi nosečnicam.

Vsi zdravniki, ki jih je pariško medicinsko društvo anketiralo, so enoglasno potrdili, da je prav kruh marsikdaj vzrok pretirane debelosti. Če torej določeni ljudje omejijo dnevne obroke kruha na minimum, se tudi debelost zmanjša. Tak postopek pa priporočajo tudi ljudem, ki so nagnjeni k debelosti. In tudi vpliva kruh na bolne ljudi. Zdravniki trdijo, da škoduje predvsem tistim, ki bolujejo na črevesju in na živčevju. Prav ni pa ni nevaren za tiste, ki bolujejo na jetrih. Kruhu odreka tudi kakršenkoli vpliv na razvijanje tuberkuloze in raka. Pravijo tudi, da ljudje, ki imajo pomanjkanje železnih kislin, težje prebavljajo kruh, kot ostali.

Ponovimo še enkrat: kruh ni idealna prehrana — predvsem zato ne, ker vsebuje premalo beljakovin, ker je težko prebavljiv in ker povzroča debelost.

Dr. L.

Nove zamisli

SMO V PROSTORIH ZGORNJESAVINJSKE KMETIJSKE ZADRUŽE V MOZIRJU NA SINDIKALNEM SESTANKU MOZIR-SKE PODRUŽNICE; POVAJBLJENI SO TUDI ZASTOPNIKI SINDIKALNIH PODODBOROV. DELA IN NAČRTOV JE VEČ KOT DOVOLJ, SAJ SMO TIK PRED OBČNIMI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC.

— Do 15. marca naj bodo zbori mimo, je rekel predsednik Jera. Na Ljubnem je za zbor že vse pripravljeno. Vendar bi rad pripomnil — je dodal — da bi se na zbor temeljito pripravili; zbor naj osvetli vso problematiko podružnic formiranja ekonomskih enot, storilnost dela in osebnih dohodkov. Pretrse naj prekvallikacijo naših delavcev, analizira naj problem štipendiranja članstva in končno naj spregovori tudi o počitniškem letovanju svojih članov.

Tako in podobno se je odvijala razprava, ki se spreminjala tudi o organizacijski spremembi v sindikatu Zgornje Savinjske kmetijske zadruge.

Pododbori so se spremenili v samostojne podružnice; tako se je Rečica ob Savinji pridružila Ljubnem, Bočna in Nova Stifita so dila odslej pod Gornji grad, Solčava pa se je priključila Lučam. Potemtakem je na območju mozirskih kmetijskih zadruge 7 samostojnih sindikalnih podružnic.

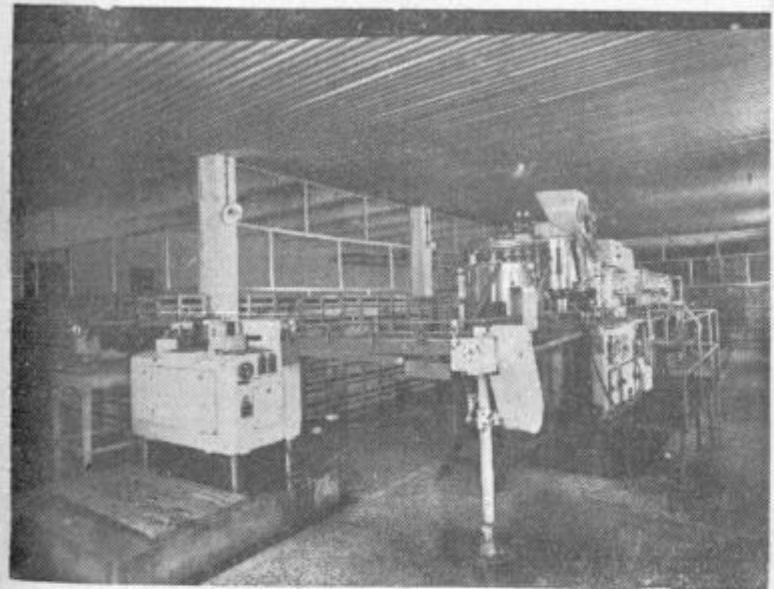
Vitanjčani najboljši

Minulo nedeljo je bil v Slovenskih Konjicah občni zbor občinskega odbora združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Kljub temu, da je ta organizacija sicer dokaj aktivno delovala, pa posamezne akcije niso omenjene. Najboljša organizacija je bila v Vitanju, ki je dosegla v okraju prvo mesto. V razpravi so delegati dali več koristnih predlogov za izboljšanje dela.

Cepljenje proti črnim kozam

Zdravstveni dom v Mozirju je organiziral cepljenje vseh tistih prebivalcev, ki imajo možnost stika s tujci. Tako so se morali cepiti vsi uslužbenci PTT, v avtobusnem prometu, uslužbenci gostinskih podjetij, vsi zaposleni v trgovinah, trafikah in brivsko-frizerskih delavnicah.

—m.

Povsod modernizirajo

... »gostilne za pijančke«. No, rekli boste, to je pač res in nemara tudi nesmiselno bi bilo kaj takega predlagati. Vendar je natančno tako.

Za devetimi gorami, v mestecu na koncu prelepe dolinice, v mestecu, ki v deželi velja za eno najbolj urejenih, najbolj čistih z vsemi kulturnimi institucijami, ki jih malo provincijsko mestoce naj ima, skratka v mestecu, ki je privlačno za tujce so merodajni »gostilnici« strnili glave. Kako rešiti gostinstvo »pijančkov«? To je sedaj vprašanje, so dejali. Velevažno vprašanje, ker gre za biti ali ne biti, je še pripomnil eden, ki mu je bil Hamletov citat povšeči. Temeljito so »pretehtali«, »proučili« in predlagali, in sicer kar tole:

Mestecu bo tudi za inozemske turiste še bolj privlačno, če bomo onemogočili »pijančkom« vstop v kavarno, če jim bomo onemogočili vstop v ostala »komercialna« gostišča. Ker pa je v tem malom lepem mestecu, ki nemara leži v še lepši dolinici za tolikimi griči, še vedno toliko »pijančkov«, da bi bil en gostinski obrat rentabil-

Ostalih 6 podružnic pa tvorijo kmetijski obrati: Smartno ob Dreti, Luče ob Savinji, Mozirje, Gornji grad, Ljubno ob Savinji in Rečica ob Savinji.

Na tem sestanku so pretresli tudi bodoče naloge gospodarjenja v zadruzi. Gre namreč za pravilnike in pravila zadruge, za pravilnike o delu zadružnega sveta, za poslovnik o delu obratnega delavskega sveta, za pravilnik čiščenja in osebnega dohodka ter za čimprejšnjo zgotovitev finančno-proizvodnega načrta in načrta investicij. Odborniki so tudi podrobneje seznanili z investicijskim načrtom: 10 ha novih hmeljevih nasadov, melioracija Bočne, žitni kombajni, radmirska sušilnica, sadni nasadi ter koope-racijska proizvodnja (pitanje živine — 1000 glav). V investicijski načrt so tudi vnesli znesek za dve gradnji, in sicer za gradnjo štirih stanovanj za kmetijske delavce v Rečici ob Savinji ter znesek za gradnjo lastne mehanične delavnice.

Samostojna podružnica

Člani dveh delovnih kolektivov v Ločah, to je kovinskega podjetja »Pugled« in mizarskega podjetja so v začetku tega tedna ustanovili lastno sindikalno organizacijo, ki šteje okoli 15 članov. Delavci obeh podjetij so bili doslej vključeni v sindikalno podružnico pri tamkajšnji opekarni, vendar bodo v samostojni organizaciji sindikalno delo lažje razvijali.

Razstava

Razstavo, ki je bila dober teden dni v konjiškem kulturnem domu, si je ogledalo več kot 3000 ljudi, med njimi precejšnje število mladine. Razstavljene so bile različne slike, razno orožje, dokumenti in drugo gradivo iz NOB. Razstava je bila prirejena v okviru krajevnega praznika v Slovenskih Konjicah.

Vaše vrstice

Zakaj bi dvigali ceno mleku, če ni potrebno?

Pepcina družina je v našem kraju in še daleč naokoli najbolj premožna. Dediščina jim je navrgla lepe milijone, razen tega pa imajo lepo posestvo, arto in še kaj. Vendar »gospej« Pepci to še ni dovolj.

Večkrat namreč hodi od kmetije do naslednje in nagovarja živinorejce, kmečke žene, da bi podražili mleko. Vendar ne za dinar ali dva, kar za deset dinarjev naenkrat pri litru mleka. Ali je to prav? Zdi se mi da ne!!! Kajti v našem kraju je mleka dovolj. Kmetije iz hribovitih krajev pa bi ga dali celo za 20 dinarjev. Vendar se potrošnikom zdi preveč naporno, da bi hodili po mleko v brbi samo zato, ker »neka Pepca« nagovarja kmetovalce na podražitev do 45 dinarjev za liter. Razen tega se nam

Dobro in slabo

TOVARIŠ UREDNIK!

Ko sem v zadnji številki Vašega tednika brala članek o slabem odnosu neke zobozdravnice do pacientke, sem se vprašala, kje se je ta primer zgodil. Iz članka namreč ni bilo razvidno, kje imajo zobozdravnice s tako slabim odnosom. Na celjski Zobni Polikliniki prav gotovo ne. Bila sem namreč pacientka edine zobozdravnice, ki je na tem zavodu nameščena, pa ne bi mogla trditi, da je ta tovarišica s komurkoli bila neprijazna. Celu obratno, na stol sem sedla vsakokrat brez strahu, ki ga navadno občutimo pred »rešitelji naših zob«. Menim, da so isto menili ob tem članku tudi ostali pacienti, ki jih zdravi zobozdravnica.

Ob tej priložnosti bi rada omenila kakšno pozornost posvečajo zdravstveni organi našim otrokom. Samo poglejmo primer: Pri svojem sinu sem že dal časa opazila nepravilno rast zobovja, vendar sem bila mnenja, da se to ne da uravnati. Pri zadnjem šolskem pregledu pa so sklenili, da bo dobil ortopedski pripomoček, s katerim bo zobje dobilo pravo lego. Za uspeh tega zdravljenja je potrebna vsekakor otrokova volja in tudi budnost staršev. Prav gotovo pa vsak tak pozitiven ukrep zdravstvenih organov zasluži pohvalo. Starši teh malih pacientov smo osebje, ki ima s tem opraviti hvaležni.

Primer pa, ki mi ga je zaupala znanica, žal ne kaže na napredek nekaterih zdravstvenih delavcev. Znanikina hčerka in njena prijateljica sta si pričeli zdraviti zobe. Hodili sta skupaj. Toda ne dolgo, le dvakrat. Ko sta šli skupaj drugič, je mala prijateljica nosila v roki pomaranče, kavo, morda še kaj drugega... Na vprašanje znanikine hčerke, kam nosi to darilce, je mala odgovorila, da ima očka tam znanca.

Hčerka moje znanke tega prav gotovo ne bi doma omenila, če bi bila njena mala prijateljica prav tako kot je bila ona, naročena za prihodnjo uro zdravljenja šele čez mesec dni. Ker pa je prav v datumi nastala precejšnja razlika, je le-ta zbadla v oči.

zdi tudi nerazumljivo, da bi morali vrtničkarji z osebnimi dohodki okoli petnajst tisoč dinarjev (po njenem logičnem modrovanju to ceno že lahko plačajo!) požreti vsako umazanijo za voljo in posebno izobilje onih, ki računajo s sto tisoči in ne tisočaki. Kaj menite vi k temu?

L. M.

Vaše ogorčenje je brez dvoma upravičljivo. Vsekakor bo hvalna naloga za občinskega tržnega inšpektorja. Vendar mu boste morali pisati posebej, in sicer z natančnimi podatki, da bodo

lahko zadevo temeljito proučili. Gotovo je namreč, da primer, ki ste ga omenili, ni v skladu s splošnim prizadevanjem naše družbe za povečanje realne življenjske ravni prebivalcev in za stabilizacijo cen. To pa hkrati pomeni, da ni pogojev, da bi v kmetijskem pogledu bilo mleko enako drago kot v mestu. Razen tega pa tudi ni nobenega razloga, da bi v dolini v kmečkem kraju bilo mleko kar za več kot enkrat dražje kot ga dajejo kmetje v obrobni hribovitih predelih v kraju.

Uredništvo

Kje je rešitev

Tovariš urednik!

Ceprav si ne nadejam kakšnega konkretnega odgovora, sem se vendarle odločil, da vprašam: kje je rešitev?

V svoje veliko veselje sem namreč dobil lansko leto stanovanje v prehodnem bloku, kjer je takorekoč vse prehodno — od prehajanja nekega vetra, ropota, ropotanja, razbijanja in vpitja otrok do prehajanja ljudi, ki so tudi prehodni. No, in zdaj, ko se je izkazalo, da je bilo po zelo dolgem času tudi to veselje prehodno, ker je namreč družina

Straniščna koliba

Tovariš urednik!

Kot občana, ki mu je pri srečanju tako osebna higiena kakor tudi snaga našega mesta, me močno moti dejstvo, da imamo tako rekoč v samem mestu — poleg savinjske železnice — objekt, ki nam ne dela časti. Objekt, ki ga bom imenoval s pravim imenom straniščna koliba, je poleg tega v neposredni bližini dveh šol in Doma strokovnih šol »Vere Slan-drovec«, leno pa ga je videti tudi z vlaka. Toda ne gre za to. Zdi se mi namreč, da je važnejša od neestetskega videza okoliščina, da je ta koliba žarišče najrazličnejših okužb in izvor smrdu in da se bodo od tod dvignile zlasti ob otoplitvah tiste znane muhe, čuvarke vseh greznici, česar se gotovo ne bo razveselil niti Dom strokovnih šol niti njegovi prebivalci.

Zanima me, kdo je lastnik te kolibe in kaj meni ob tem sanitarna inšpekcija?

A. B.

Pismo iz Amerike

Spoštovani tov. urednik!

Danes sem prejela Celjski tednik. Prav vesela sem bila, da sem ga dobila tako hitro, saj ga sicer dobim šele mesec dni po izidu tednika. Hkrati nam v nadaljevanju sporoča, da bo v kratkem obiskala domovino in da se bo oglasila tudi v uredništvu.

R. J.

zamišljajo samovoljno korekturo našega družbenega razvoja in prizadevanja na zdravstvenem področju.

Odgovorili tudi niso na vprašanje, kdo bo obiskoval gostišče, in se zavestno ločil od normalne družabnosti ter se zatekel v družbo »pijančkov«. In ob tem ne nazadnje tudi, kdo so ti pijančki, da je potrebno gostišče

preprečili, da bi tuji turisti obiskali tudi »gostilnico za...«, ki bi jo radi v delavskem naselju umetno ustvarili.

Nazadnje niso odgovorili na vprašanje, kako bodo tudi potem vinjenega prebivalca nagnali iz kavarne v »gostilnico za pijančke«. Kdo bo določal kriterije, za koga velja pravilo o beznici, kdo bo odločal o stopnji vinjenosti in

podobno.

In na koncu, kje bi dobili natakarnice za »gostilnico za pijančke«?

Kot pripis še eno vprašanje, ki je ostalo brez odgovora. Kako si iniciatorji predstavljajo težnjo za izenačenjem delovnih in ekonomskih pogojev podjetij in ekonomskih enot?

Zgodnica, ki je do kraja neverjetna pa nas mnogočesa tudi nauči. Na primer tole:

Tov. urednik

Nekdanjo nemško trdnjavo »Deutsches Haus« vidimo naslikano na šibicah tovarne Dolac, ki jih je ta tovarna pred kratkim pustila v promet. Poleg te slike so tri celjske zvezde.

Ali res nimamo v Celju drugih znamenitih zgradb?

Ce hočemo spraviti na šibice kako sliko iz celjske zgodovine, potem bi to bil celjski Stari grad, ali pa Ljudsko gledališče, najbolj primerno bi pa bilo, da prikažemo svetu slike, ki predstavljajo delo naše nove družbe, zgradbe naših delovnih ljudi. Saj imamo v Celju kar dve stolpnici, celo vrsto modernih in lepo urejenih stanovanjskih blokov in še marsikaj drugega.

Simbol nekdanjega nemškutarstva pred našim kolodvorom bi že moral davno izginiti.

Nikakor pa ne gre, da s to stavbo stopamo pred svet s sliko na vžigalcah, ki jih dobijo v roke tudi inozemci. Ti bodo gotovo posmehljivo gledali na nas, ko prikazujemo na naših izdelkih nemško »Trutzburg«, zgrajeno v času, ko je veljalo germansko geslo: »Drang nach Osten«!

Kdo neki je priporočil navedeni tovarni to sliko na svojih izdelkih?

Pri vsem tem ne igra nikake vloge dejstvo, da imajo sedaj v tej zgradbi svojo streho naše družbene organizacije.

Skrajni čas je, da uresničimo preureditev te zgradbe in tako odstranimo zadnjega ostanka nemškutarstva v Celju.

M. E.

Hiša s „tornjem“ ...

TOVARIŠ UREDNIK!

Delavska enotnost je dne 3. februarja priobčila več člankov o kulturni dejavnosti in njih problemih v Celju. Prav in lepo je, da se piše o kulturi, saj je ta zvrst družbene dejavnosti nedvomno tako važna, da morda vse premalo o njej govorimo in pišemo. Znano je, da je Celje mesto, ki lahko s ponosom zre v zgodovino, ko so se slovenski kulturniki borili za dvig in pravo mesto slovenske kulture. Prav tako je vsem znano, da so se v Celju morali nešteto krat v zgodovini ravno poštene dejavnosti kulturni delavci spoprijemati in stopati v odkrito borbo s prepotnimi nemškutarji v Celju, ki so hoteli uveljaviti idejo o vsemo-gotiči nemški kulturi in tako v odkriti borbi uveljavljali svoje nacionalne in kulturne pravice.

Med vojno pa so ravno v tej »hiši s tornjem« zbirali ljudi, katere so pozneje izseljevali v razna taborišča in pregnanstva. Čudi me, da se lahko še najde kdo, pa naj se opravičuje tako ali drugače, da pošilja sliko bivšega »dojčausa« kot simbol mesta Celja v časopis. Ta človek prav gotovo revno pozna Celje in njegovo kulturno zgodovino, če pa misli, da je ta hiša spomenik, o katerem je vredno govoriti oziroma ga kot sliko prikazovati v časopisu, se presneto moti. Kot prizadeti najodločnejše protestiram proti prikazova-

nju v kakršnem koli slovenskem časopisu slike, ki žali ponos in čustva, ki smo okusili kulturno-dovsko hinavščino in švabsko kulturo.

Joško Plahutnik

ODNOS ...

DRAGI UREDNIK!

Pred dnevi sem z drugimi prihitela zadnji hip na krajevni urad zaradi podaljšanja osebne izkaznice in doživela sem izredno neprijetno čakanje, ki ne more in ne bi smelo biti vsakdanje. Razdražena uslužbenka je ravno kar jezno oštevala priletnega moškega, ki je iz lista bral imena in datume svojih 9 otrok. Ker se je nekajkrat zmotil in svojo zmoto zavil v prijetno, neroboto šalo, je uslužbenka stopnjevala svojo jezo z izrazi: »Vrgla vas bom ven, vi vražji ded! Kaj si kaj mislite, govorite o otrokih kot o svinjah! Držite že jezik za zobe!« itd. Možakar, nevažen uradov, je skušal z dobrodušnimi izjavami pomiriti uslužbenko, a to je bilo le voda na mlin njene jeze.

B. V. bralka iz Velenja

Čitajte

Celjski tednik

— Danes pač ni potrebno, da bi v delavskih naseljih ustanavljali »gostilnico za pijančke«, ker pač delavcem ni več potrebno zahajati v beznice.

— Opomni nas tudi, da pri nas alkoholike zdravimo in da je v škodo prizadevanja celo predlog za ustanovitev »gostilnice za pijančke«.

— Pouči nas, da politični in oblastveni voditelji ne bodo dovolili, da se uresniči taka zamisel. Če zamerijo malomeščanskemu kritikasterstvu, češ da je za delavce moderna restavracija družbene prehrane »prenobla«, je razumljivo, da bodo nasprotovali beznici, ki bi naj bila nekaka protiutež. Zlasti še, ker so »zastavili ves vpliv, da tudi delavsko naselje polagoma dobi lepši zupnanji videz; da so izginile barake, revščina in s tem tudi beznice. Posebno še ker gotovo z beznicami ni možno odpraviti alkoholizma.

M. Tršič

ZGODBA, KI NAS UČI, DA INDUSTRIJSKA STANOVANJSKA SKUPNOST NE POTREBUJE BEZNICE? SE MANJ PA...

Pol za šalo - pol za res

trast. Veste kaj, je pripomnil drugi: »Ali ne bi bilo najbolje, če »gostilnico za...« uredimo v stari industrijski četrti kakšna dva kilometra od središča mesta?« Sijajna zamisel, so drugi potrdili in k prvotnemu predlogu dodali še amandman — »gostilnica za pijančke« naj bo v delavski četrti.

S tem bo kavarna bolj dostopna meščanom, s tem bodo resta-

ker so ugledni politični in oblastveni voditelji zastavili ves svoj vpliv, da je delavsko naselje, industrijska stanovanjska skupnost dobila eno najmodernejših obratov družbene prehrane in ker vsa prizadevanja komunne stremijo za tem, da dobi delavska četrt mesta novo podobo. Tu je nebotičnik, tu so novi bloki, novo delavsko naselje pa polagoma postaja tudi stvarnost. Niso tudi odgovorili, kako si

stišati v industrijsko stanovanjsko sososko? Morda delavci?

Se nekaj — mnogi naši ljudje so obiskali tuje dežele. Mnogi tudi Pariz, London, še več pa ob Olimpiadi v Italiji Rim. Tam so si ogledali in obiskali najboljše hotele, ogledali pa so si tudi prave beznice, ker so pač črno beli kontrasti za turista najbolj privlačni. No in pobudniki »gostilnice za pijančke« žal niso odgovorili na vprašanje, kako bodo

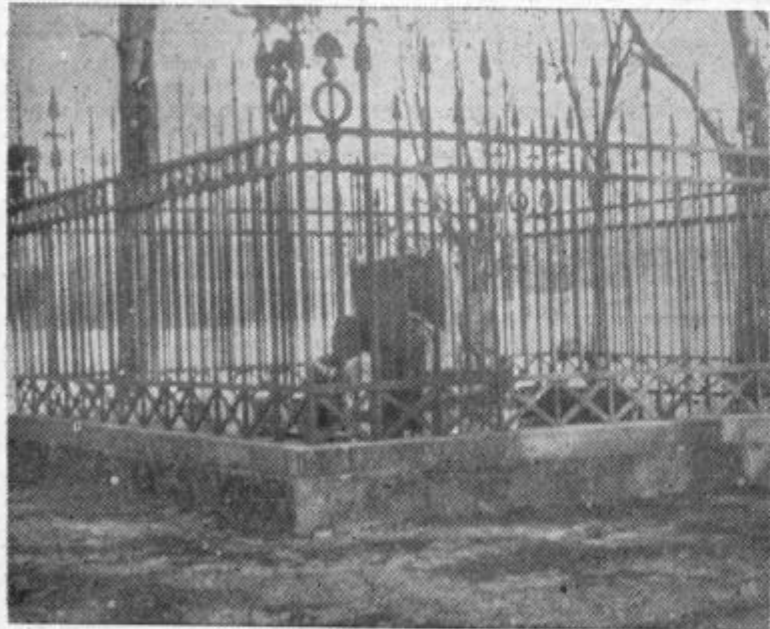
KAJ? KJE? KDO?

PRINAS IN PO SVETU

KDAJ? ZAKAJ?

Gor čez izaro, gor...

— Willkommen in Kärnten! —
Za tem napisom ob cesti on-
stran Dravograda bi se moral po-
čutiti tujec. Pa ni šlo! Pri naj-
boljši volji se nisem mogel pri-
vaditi na misel, da nisem do-
ma...

Pozdravljena Koroška! Priha-
jam na obisk kot človek v hišo,
kjer je nekoč leta in leta živel
kot v lastnem domu. Čeprav se

nisem bil tu, pa vendar poznam
te kraje. Poznam ponosno Peco
iz otroških let. Pray takšno sem
si predstavljal, ko sem prvič po-
slušal pravljico o kralju Matjažu
in lepi Alenčici. Onstran Drave,
ki plovi v sebi bistro vodo Zile,

(Utrinki s poti)

Cisto res, da napisi ob cesti, na
pročeljih hiš niso slovenski. To-
da če pripremiš oči in združim
»tseh« v »č«, a »sch« v »š«, od-
krivam slovenska imena. Otroci
pred hišami morda ne znajo go-
vorice svojih dedov, pa nam ven-
dar mahajo. Iz vpljudnosti morda
Morda pa tudi iz podzvesti,
kajti kri ni voda...

Velikovec, bistra Krka, Celovec...

Vprašam na cesti človeka, kod
pelje pot. V mojem naglasu za-
slutijo Slovenca, pa na nemško
vprašanje odgovarja slovensko...

Natakaria postavi predme pi-
vo, oči se ji zasvetijo in začeb-
lja:

— Na zdravje! —

Kaj morem zato, če sem oto-
žen. Otožen kot človek, ki se mo-
ra sprijazniti, da je gost v hiši
svojega rojstva. In Koroška je
zibelka Slovencev. Brižinski spo-
meniki so njihov rojstni list,
knežji kamen simbol njihove mo-
žatosti. Gospa Sveta izdihava do-

mačnost, pa čeprav je le dah
iz sivih davnin. Zdi se mi, da
vidim korenjake v oblekah iz
hodnega platna, v klobukih s
širokimi krajinami. Slutim brhka
dekleta, kako jim šumi svileni
krila, kako duhtijo nageljni v ko-
stanjeh laseh pod bahato hav-
bo in za vitkim pasom...

Asfaltna cesta seka v ravni čr-
ti Gosposvetsko polje. Ob njej je
gruča dreves, med njimi ograja
debelih železnih palic. Ne morem
se odločiti, kaj naj mislim o tej
ogradi? Vsiljuje se mi vtis, da je
ječa kamnitega prestola, na ka-
terem so ustoličevali slovenske
kneze. Toda pašniki so prazni.
Nedelja je. Nikjer ni lisaste ko-
bille in črnega bika.

Vse to je bilo. Je zgodovina, ki
se je težko učimo, je pa tudi zgo-
dovina, ki boli...

Pozdravljena Koroška! To ni
slovo za vedno. Spet bom, bomo
in bodo prihajali na domač obisk
v odtušeno hišo detinjstva...

J. Krašovec

ZOB ZA ZOB

Dvema človekoma, ki sta za
vedno zapisana v zgodovino, so
pred dnevi odprli vrata ječ: Sov-
jetska zveza in Združene države
sta zamenjali jetnike. Iz vzhoda
je prišel Powers, ki je služil za
kamen, s katerim se je kot krhko
steklo sesula toliko obetajoča pa-
riška konferenca na vrhu. Z za-
hoda je čez lužo priletel Abel, ki
je bil v ZDA obsojen zaradi vo-
hunstva.

Moža sta se srečala na mostu v
Berlinu, od koder so ju sonarod-

njaki po najhitrejši poti spravili
domov.

Kdo bi uganil, če je pri tem šlo
samo za osvoboditev obeh vohu-
nov iz usmiljenja? Američani že
govorijo o možnosti, da bo Po-
wers ovrgel trditve Sovjetov o
dirigiranih protiletalskih raketah.
Rusi pa so bržčas prepričani, da
polkovnik Abel ni imel vseh vo-
hunskih spoznanj le na filmu, ki
ga je spravil v ječo, temveč da si
je od vsega marsikaj tudi »za-
pisal« v možgane. Na sliki levo
Powers, desno Abel.

Američan major Powers in Rus polkovnik Abel

Karneval bo...

Nezadržno se bliža dan veselja,
norčij in parodij. Za en dan se
bodo morali umakniti legalni or-
gani novemu vladarju v Celju:
Princu Karnevalu.

Drugi celjski karneval je pred
vrati. Nanj se je treba »zelo res-
no« pripraviti. Prvenstveno pred-
lagamo, da gredo za ta dan v po-
koj vse zmrde in grimase resno-
sti. Tisti ljudje, ki jim ni do šale
in prešernosti, naj si predstavljajo,
da je konec sveta.

Na pustni terek popoldan »nje-
govo« veličanstvo Princ Karneval
ne želi videti na celjskih ulicah
»zdogočasenih civilnih obrazov«.
Nadalje naroča, naj ljudje kot
pustne šeme odzamejo prometu
vso pravico v strogem centru. Ko
bo skozi mesto šla pustna povor-
ka šem, mora Celje odmevati od

vriskov, smeha in prešernega
vpitja.

Princ Karneval bo pregledal
vrste pustne povorke pred kinom
»Union«, kjer bo lansiran tudi
prvi celjski »vsemirski balon«.
Potem bo princ naslovil na ob-
čane svoj tradicionalni govor, ki
bo gotovo prekosil vse govore le-
ta.

Za konec je predvideno prese-
nečenje. Na dan znak bo Princ
Karneval za krajši čas odvezal
vse zakonce zvestobe, kajti pust-
ni in karnevalski poljub ne velja
zakonskim ženam, zaročenkam,
temveč najbližje stojčima »sub-
jektoma« nasprotnega spola.

Karnevalsko popoldne se naglo
bliža. Preskrbite si dostojanstve-
na pokrivala, maske in spoštova-
nja vredne nosove.

0 naših turistih na tujem

RAZGOVOR

Direktorju celjske podružnice
»Kompasa«, tovarišu Milanu
Vukmaniču smo postavili troje
vprašanj v zvezi s potovanji naših
ljudi na izlete in ekskurzije
v tujino:

— Očitno je, da se število naših
izletnikov v tujino iz leta v leto
veča. Koliko ljudi je lani v
vašem aranžmanu potovalo v
inozemstvo?

— Lani precej več kot predlan-

ske leto. Kompasovih izletov v
tujino se je lani udeležilo okoli
1.500 Celjanov in okoličanov. V
to število seveda niso všteti
zasebni potniki, ki so pri nas
iskali usluge.

— Slišali smo, da nekatere tu-
ristične agencije nudijo cenejše
usluge kot »Kompas«. Kaj pravi-
te na to vi?

— To je možno. Toda tako zni-
ževanje cen uslugam gre v prvi
vrsti na škodo potnikov. Pri čem
je možno znižati usluge — samo
pri zniževanju kvalitete prehra-
ne in bivanja turistov. Naša agen-
cija vstraja pri načelu, da naš
potnik ne sme v tujini biti izpo-
stavljen pomanjkanju in preti-
rani skrajnosti. Naši potniki v tu-
jni dostojno prenočujejo in če
sedejo k mizi tam ni zgolj topla

juha ali enolončnica. Mislim, da
je v interesu našega ugleda in
potnika samega, če ugled naših
turistov na tujem ni diskriminiran
in okrnjen.

— Ali pripravljate kakšne u-
godne izlete v tujino, ki bi bili
dostopni širšemu krogu prebiva-
stva?

— Da. Ravno te dni je direk-
cija pripravila troje obiskov ve-
lesejmov v tujini. To so štiridnev-
ne ekskurzije na velesejme na
Dunaj, v München in v Firen-
ce. Cene so reklamne, zato tudi iz-
redno nizke, čeprav nimamo na-
mena znižati »štiridnevnega stan-
darda« našim gostom. Izlet na
Dunaj stane 15.000, v Firence
18.000, v München pa 20.500 di-
narjev.

-K

»Kompasovi« avtobusi v Dravogradu pred prehodom čez mejo...

Pozor, balon!

Bliža se zgodovinski dan za Celje! Čisto zares, kajti v Ce-
lju doslej še nikoli nismo »lansirali« balona. Majčkeno je
nerodno, da si bo Celje privoščilo ta podvig šele zdaj, ko
ljudje v raketah obkrožajo Zemljo.

Toda »bolje ikad nego nikad«.

Celjski balon bo »izstreljen« na pustni torek. V njegovi
gondoli ne bo živega bitja, pač pa bo v njej lepa serija
dobrih reči, da si bo najditelj balona lahko »pošteno zamastil
brke«. Vrh tega Turistično in olepševalno društvo hrani lepe
denarce za tistega, ki bo prvi telegramsko sporočil v Celje,
kje je balon pristal. Tisti, ki bo balon nepoškodovan vrnil
društvu, bo prav tako deležen lepe nagrade.

Ker bomo Celjani močno zaposleni ta dan s prisotnostjo
»njegovega« veličanstva prince Karnevala, bo sreča bržčas
naklonjena kateremu iz okolice, ker dvomimo, da bi naš
prvi »prodor v vesolje« osrečil kakega inozemca.

20 kilometrov v šolo

Učenci iz vasi Čista Mala so od-
daljeni 10 kilometrov od Siben-
ka, kjer je njihova šola. Tako

morajo vsak dan prepešati nič
manj kot 20 kilometrov. Težko
prisluzeno znanje...

vek ni bil nihče drugi kot adju-
dant prestolonaslednika Ferdi-
nanda.

Slučaj, da je bil Aleksander
Kidd zelo podoben nadvojvodi, je
povzročil, da so mu ponudili zelo
vabljivo službo. Službo dvojnika.

dinanda. Kidd je potoval po Bol-
gariji, Turčiji in Grčiji, da bi se
spoznal z diplomacijo in tujino.

V juniju 1914. leta pa je Karl
Hoffman ves prevzet prihitel na
Skotovo stanovanje v Carigradu
in mu sporočil, da mora takoj na

Prestolonaslednik Ferdinand in njegov dvojniki Skot Kidd

in filmski režiserji. O tem je bilo
napisanih že kupe knjig od senti-
mentalnih solzavih zgodb do
znanstvenih razprav.

Zdaj pa se je na Angleškem po-
javil šestinsdesetletni Skot,
ki je opisal svojo vlogo »dvojni-
ka« za avstrijskega prestolona-
slednika.

Takole je bilo:

Skotski inženir Aleksander
Kidd, ki je bolj od vsega ljubil
potovanja in doživljanja, se je leta
1908 znašel v Trzinu pri Trstu.
Tu je prevzel začasno službo,
vmes pa veliko prepotoval. Ne-
kega dne se je nahajal na potova-
vanju skozi Postojno, ko ga je
nagovoril Karl Hoffman. Ta člo-

Pustolovskega Skota je stvar za-
mikala in odšel je na Dunaj.

Tri leta je trajal pouk. Učil se
je nemščine, nemške zgodovine,
politične ureditve in zemljepisa.
Učil se je jahanja, ponašanja in
vsega kar je bilo potrebno, da bi
bil čim vernejša kopija prestolo-
naslednika.

S Ferdinandom se je Kidd sre-
čal le nekajkrat. Vselej je pre-
stolonaslednik pokazal svojo osup-
lost nad njegovo podobnostjo. In
vedno znova je bil presenečen
nad napredkom Skota v vlogi
dvojnika.

Toda začuda vsa ta leta Skota
nikoli niso poklicali naj zamenja
pred javnostjo nadvojvodo Fer-

pot. Kidd bi moral prvič zame-
njati Ferdinanda na njegovi poti
po Bosni.

Verjetno bi moral Kidd nasto-
pati v času, ko bi nadvojvoda pri-
sostvoval tajnim sejам in posve-
tom. Toda še preden sta Hoffman
in Kidd prispela v Sarajevo, se
je zvedelo, da je Ferdinand ubit.

Kiddova zgodba je brez dvoma
interesantna. Le v nečem se je
zmotil, ko trdi, da bi morda rešil
milijone življenj, če bi on padel
pod Principovimi streli in ne Fer-
dinand. Ferdinandova smrt je bi-
la povod in ne vzrok prve sve-
tovalne vojne. Kdo ve, če Kiddova
zamuda ni bila prav tako plani-
rana? To bi bilo zanimivo zve-
diti...